

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 91.

V Ljubljani, v soboto 23. aprila 1898.

Letnik XXVI.

Državni zbor.

Dunaj, 22. aprila.

Prazna slama.

Znan šaljivec v poslanski zbornici vpraša minolo leto svoje tovariše: Ali veste, zakaj so konji na zbornični palači? — Na površju so namreč poleg drugih več ali manj nepotrebnih okraskov tudi iz železa ali bronca vlti konji. — Ker možu nihče vi vedel odgovora, pravi on: Zato, da snedó prazno slamo, ki se vedno mlati v zbornici!

In te besede nemškega liberalca so umestne osobito sedaj, ko levičarji že tretji dan bijejo po oslovi senci. Zašli so v zagato, naprej ne morejo, nazaj ne smejo, ker Schönerer in Wolf stojita z biči v rokah ter jih silita, da butajo ob zid. Vse, kar govore, je suhoparno mašilo za časniške zevajoče predale. Posamezni govorniki imajo komaj po deset poslušalcev, izerpali so vse brošure in časnike, a novega ne skuhajo v svojih ponvah. V raznih modulacijah in varijacijah se ponavlja pogreta polenta, da je grof Badeni zločinec, grof Falkenhayn njegov krvnik, vsi člani desnice pa Badenijevi huzarji.

Danes je poslanec Wolf govoril članek, ki ga jutri objavi njegov list. Toda ta privilegovani kričač skoraj besede ni črhnil o lanskim dogodkih, temveč se je v svoji filipiki pritoževal samo proti grofu Thunu, ker se ž njim še ni — dvojeval. Stiskal je suho pest, ker ga je sodišče kot vrednika obsodilo na 50 gld. kazni ter se predznilo od njega kot poslanca tirjati to globo. Hudoval se je nad kraljevograškim škofom, češ, da Nemcem vsiljuje češke duhovnike. Rotil je grofa Thuna, da naj na njegovo povelje premesti češkega cesarskega namestnika, ker ne kleči pred Wolfom. Pridušal je Nemce, da pristopijo k pruski državni veri ali protestantizmu. Pretil je vsem

nemskim poslancem, da jih pomeče med smeti, ako se ne zberó pod njegovo radikalno zastavo, ki nosi pruska znamenja.

To je bil Wolfov današnji govor glede — za tožbe grofa Badenija. To ni slama, temveč so pleve, katere je gromeči Wolf sejal po zbornici in skozi okna na — ulico.

Jaworski v imenu desnice.

Za Wolfom vstane vitez Jaworski, da v imenu desnice ob kratkem izjavi, zakaj noče preobračati omlačene slame ter vejati praznih plev. Vse se zgrne okoli osivelega voditelja poljske delegacije, kajti levica je potrebovala in želela oddihljeja v mučni politiški soparici. Jaworski je rekel približno: Vi gospodje na levi ste se porogljivo smejali, ko je predsednik v sredo izjavil, da izmed desnice k temu predmetu še nobeden ni vpisan med govornike. Dr. Grabmayr je nas izzival, češ, da nimamo poguma zagovarjati in opravičevati svojih podpisov za znani Falkenhaynov predlog. Mi imamo pogum, in verjemite mi, da je treba več poguma, ako hočemo molčati, nego govoriti. (Živahna pohvala na desnici.) Mi se nismo hoteli udeležiti te debate, a ker nas pozivljate, zato hočem v imenu desnice označiti naše stališče. Vse stranke desnice iskreno želé, da bi državni zbor pričel resno delo. (Krik med levičarji: Jezikovni naredbi naj vlada prekličé!) To ni naša stvar! Desnica vas ni izzivala! (Posmeh med levičarji in glasni ugovori.) Jaworskemu šine kri v glavo: Ali me pustite govoriti? Ako ne, odpovem se besedi! (Klici med desničarji: Že dva dni čevkate in mi vas moramo poslušati. Torej mir!) Upali smo, da se naveličate obstrukcije in da letos, v slavnostnem letu, ob cesarjevi petdesetletnici, mirno in stvarno razpravljamo o raznih nujnih vprašanjih. (Pritrjevanje na

desnici, smeh na levi.) To bi bil najlepši dar presvetlemu vladarju. (Poslanec Kaiser: Mi nismo krivi, jezikovni naredbi.) Zato smo v tej debati doslej molčali. A danes sem se oglašil k besedi, da vam povem vzrok in da se ne bode govorilo: qui tacet, consentire videtur.

Drugi vzrok pa je ta, ker napadate v prvi vrsti poljske moje sorojake. Ali smo kdaj le z jedno žaljivo besedo napadali vaš narod? Nasprotno, vedno smo z največjim spoštovanjem govorili o Nemcih. (Klici: In policaji!? Poslanec dr. Hofmann: Predsednik Abrahamowicz je vendar Poljak!) Ni naša navada, surovost vračati s surovostjo. (Živahna pohvala na desnici. Velik nemir in krik med levičarji. Predsednik zveni in svari.)

Jaworski: Gospodje, zadnjič vas vprašam: Ali me pustite govoriti? Sicer se usedem. Gospôda, mi imamo dovolj poguma, tudi besed, da bi vam odgovarjali, a nedostaje nam onega »tona«, v katerem se vrši ta debata že dva dni. (Živahno pritrdjevanje na desnici.) Desnica smatra kot svojo nalogo, da omogoči parlamentarno delo in da zbornica reši nujne stvari v korist države in prebivalstva.

Posl. Bielowlawek, pravi pragerman: Saj ste 20 let imeli časa, zakaj ravno sedaj.

Jaworski: Da, 20 let smo resno sodelovali, toda v enem letu ste vi vse preprečili in ustavili. Z divjo obstrukcijo ste provzročili dogodke, zaradi katerih tožite grofa Badenija. Mi Poljaki od srca želimo, da se doseže poštena sprava med Čehi in Nemci, ker ravno ta prepir je provzročil vse žalostne dogodke.

Na podlagi poslovnega reda ste vi z raznimi praznimi peticijami in vednim glasovanjem po imenih skušali prisiliti vlado, da prekličé jezikovni naredbi.

LISTEK.

Spravini sadovi.

Naj se uže misli o pravnej akciji kakor koli, dvojno dobro je le rodila uže sedaj: Rušiti se je začela trdnjava nemške prevlade v naši deželi, v naše javno življenje pa je prišlo nekaj več resničnosti.

Mi sicer nismo nikdar skrivali svojih nazorov in svojega prepričanja, pač pa je bilo čestokrat brati v predalih našega liberalnega kolege, da mu dela krivico, kedor mu očita liberalizem. V člankih in poročilih o spravi pa priznava s hvale vredno jasnostjo in odločnostjo, da sta on in njegova ožja stranka liberalna, svobodomiselna. Vsakdo ve, kaj pomenjata ta dva izraza v moderni politični frazeologiji, in kaj hoče on, ki jima odkaže odličen prostor v svojem političnem programu.

Potemtakem se nismo kar nič čudili, ko smo brali pretekli teden v našem liberalnem kolegi dvoje trditve, kakoršne smo že čestokrat srečali v židovsko-liberalnih listih drugih narodov. Najprvo trdi ta list, da je katoliško gibanje narodnostnej ideji škodljivo, da naravnost smrt narod-

nostne ideje, da bomo Slovenci skoro potujčeni, ako zmaga med nami katoliško gibanje, drugič pa tudi, govoreč o znanih tržaskih izgredih, da propovedi o socialnem vprašanji, kakeršne je imel jezuit Pavissich v Trstu, ne spadajo v cerkev, kajti so »politične«.

Posvetimo z lučjo trezne razsodnosti v prvo izmed teh trditve protiverskega fanatizma.

Stokrat je uže ovržena, kakor liberalizem sam stara in kakor on lažnjiva trditev, da je katoliška cerkev sovražna, da je katoliško gibanje smrtnosno narodnostnej ideji. Prvi in poglavitni program katoliškemu gibanju, dekalog, veleva v četrtej zapovedi vsakemu svojih pristašev ljubiti in spoštovati očeta in mater. Tako važna je ta zapoved, da obeta zakonodajalec onemu, kateri jo izpolnjuje vestno, uže na zemlji plačilo. To edino pri tej zapovedi! Kedor ljubi in spoštuje očeta in mater, ljubi in spoštuje jezik, v katerem sta z njim govorila, ljubi in spoštuje narod, v katerem se je rodil. Tudi bi prišli, ako bi verovali liberalnemu listu, do čisto absurdnih zaključkov. Nečemo in, žal, ne moremo namreč tajiti, da ima pri nas nemški življ vpliv, kateri mu ne gre niti po številu med nami živečih Nemcev niti po njihovih sposobnostih. Pokazalo pa se je osobito

v pravnej akciji, in gospoda ožji somišljeniki liberalnega našega kolege so to priznali odkritosrčno, da so prav oni pripomogli nemškemu življu do te nezaslužene veljave. Ako torej verujemo trditvi njihovega glasila, da katoliško gibanje pospešuje raznarodnje in potujčevanje, pridemo do zaključka, da so baš oni navdušeni nositelji in topli gojitelji katoliškega gibanja, kar bi seveda bilo absurdno.

Nič bolj srečen ni naš kolega z drugo svojo trditvijo, da propovedi o socialnem vprašanji ne sodijo v cerkev na leco, da so »politične«. Sicer skuša podkrepiti svoj izrek s trditvijo, da »na zmerne in miroljubne ljudi ni naredilo dobrega utisa, da ima jezuit don Pavissich . . . svoje politične propovedi v cerkvi«. Toda to mu čisto nič pomagati ne more. Taki »trezni in miroljubni« ljudje zgražali so se tudi tačas, ko je nastopil Odršenik in zahteval ljubiti bližnjega kakor samega sebe, kajti ustroj države je bil tak, da je dve tretjini človeštva tlačil tačas jarem suženjstva in tak nauk je bil torej tisti čas strašno političen.

»Zmerni in miroljubni« bili so za časa apostolov pagani, katerim se je zdel Kristus in njega nauki, hoteči preobraziti tačasnji socialni ustroj, kakor piše apostol Pavel Korinčanom, »nespamet«

A s tem ste preprečili vsako delo. In da bi mi onemogočili vaše namene, smo mi tudi na podlagi poslovnega reda predložili dotični predlog. To smo mogli in smeli. S tem pa nismo hoteli izpodbiti vaše stališče v narodnem vprašanju, temveč le parlamentarni voz spraviti zopet v tir. A vi ste s silo napali predsedstvo, v zbornici povzročili dogodka, katerih nočem in ne morem opisati. (Živahno pritrdjevanje na desnici.)

Ker pa vse to ni pomagalo, prišla je lex Falkenhayn. In ta »lex« ni nič drugega, kakor to, kar je v mirnem času v odseku za poslovni red predlagala vaša stranka. (Glasni klici: Čujte, čujte! Živahna pohvala na desnici, ugovori na levici.) Lex Falkenhayn je bil nujno potreben silobran, obramba parlamenta, avtoritete, reda, osebne časti, življenja. Zato bomo glasovali proti predlogu. (Glasno pritrdjevanje in ploskanje na desnici, srditi ugovori in pfui-klici na levici.)

Zadnje stavke je govoril Jaworski z mladeniško navdušenostjo in krepkim, ostrim glasom, ki bode levičarjem nekaj časa zvenel po ušesih.

Zbornica nesklepčna.

Med govorom viteza Jaworskega so se poslanci gnetli in ruvali okolu govornika. Ko pa so prišli na vrsto levičarji Hofmann, Hoffer in Pommer, pozgubili so se tudi levičarji večinoma iz zbornice v gostilne. To dokazuje, kako »resne« so zatožbe, kako prazni so argumenti in puble vse fraze, s katerimi Nemci zagovarjajo svojo hegemonijo. Gotovo bodo spoznali merodajni krogi, da v Wolfovem taboru ni Avstrije!

Ko je končal dr. Pommer svoje volfijade, bila je zbornica skoro prazna.

Naša zveza se je mej tem posvetovala o postopanju in taktiki v debati o jezikovnem vprašanju, ki pride skoro gotovo prihodnji četrtek na vrsto. V tem trenutku hoče Schönerer pokazati, da je zopet tukaj, ter predlaga konec seje.

Predsednik sicer zvoni, a predno prihiti dovolj poslancev v zbornico, je bil predlog ob 1/2. uri vsprejet, ker je bilo slučajno nekaj več levičarjev navzočih, ki so glasovali za Schönererjev predlog.

Tako se torej mudi levičarjem z delom! — Občna sodba je: Ako vlada ne more ali noče pospešiti dela, pričeti inicijative, potem naj pošlje poslance domov. Te razmere v zbornici so naravnost škandal pred vso Evropo!

Prihodnja seja bode v torek, ko se gotovo vrši glasovanje o predlogu glede zatožbe.

Ker je danes, kakor čujem, katoliška ljudska stranka opustila svoj predlog z motivacijo in bode glasovala z ostalimi klubi desnice proti zatožbi, zato bodo levičarjev želje o razpadu desnice za sedaj vsaj splavale po Dunavu.

* * *

Prenavljanje vinogradov.

Na interpelacijo poslanca Pfeiferja in tovarišev glede postopanja davčnih organov na Kranjskem glede troškov za prenavljanje po trtni

uši poškodovanih vinogradov je finančni minister dr. Kaizl tako-le odgovoril:

Gospodje poslanci Vilj. Pfeifer in tovariši so stavili v seji te visoke zbornice dne 29. marca t. l. name vprašanje, v katerem z ozirom na to, da davčni organi na Kranjskem stroškov za prenavljanje po trtni uši poškodovanih vinogradov ne odštevajo pri računih za osebno dohodarino, vprašajo, ali hočem dati navod davčnim uradnikom, da se dotični troški po zakonitem določilu v smislu postave z dne 25. okt. 1896 odračunavajo. Na to odgovorjam: Interpelacija podobnega obraza, katero je posl. Pfeifer stavil v seji kranjskega deželnega zbora dne 1. febr. t. l., je bila povod, da so se v tem oziru zahtevala poročila od finančnega vodstva v Ljubljani in v Gradcu. Na podlagi teh pojasnil sem izdal nastopni razglas, ki naj služi vsem davčnim uradom in cenilnim komisijam kot navodilo pri določevanju osebne dohodarine:

Glede vračunjanja troškov, ki se porablajo za prenavljanje po trtni uši poškodovanih vinogradov, se sledeče določa v ravnilo: Ako oni vinogradniki, ki so dotične vinograde imeli že poprej, preden jih je ukončala trtna uš, prenavljajo tak vinograd, tedaj je troške prenavljanja odračuniti pri osebni dohodarini. Pri onih, ki so si že opustošene vinograde kupili kot pašnike ali prazen svet ter jih sedaj prenavljajo, se iz tega navstali troški kot porabljeni za zboljšanje in pomnoženje premoženja v smislu zak. z dne 25. okt. 1896, ne odračunajo.

Kakor je razvideti iz te naredbe, bo davčna oblast pri odmerjevanju osebne dohodarine s posestniki po uši opustošenih vinogradov najblažje razlagajoč zakonita določila postopala tako prizanesljivo, kakor to žele gospodje interpelantje. Pri onih pa, ki vsled opustošenja nizke cene vinogradov v to porablajo, da take prostore kot pašnike itd. po ceni kupujejo ter jih s precejšnjim denarjem zopet spreminjajo v vinograde, se ne morejo troški odštevati pri odmerjevanju davka, ker se v takem slučaju ne gre za investicije, pri katerih bi bilo mogoče odračunavati. Za take, ki sami niso trpeli nobene škode, marveč le vsled izgube drugih upajo pridobiti ugodno priliko za dobiček, pa tudi ne veljajo one ozira vredne razmere, na katere se interpelacija sklicuje.

Česa treba Trstu?

(Socijalno-politična razmišljanja.)

I.

Kémik, ki hoče spoznati lastnost tvarine, katero mu je znanstveno preiskati, združiti mora to tvarino s kemičnimi reagencijami, ki provzročajo razkrojitev preiskovalne snovi v razne kemične sestavine; dostikrat ne zadošča jedna ali dve takih razkrojevalnih snovih, marveč mora jih biti celo vrsto in jedna od njih je odločevalna za končni rezultat analize.

Tako nekako, kakor v kemičnem procesu za znanstveno dokazanje snovi in za končno rešitev analitičnega vprašanja, je treba postopati v socijalno-političnih procesih, kadar ho-

čemo analizovati družbo na nje kvalitativno vrednost za jedne ali druge svrhe: izpoznati moramo posamezne sestavine, mase te družbe v kakovosti, v namen tega izpoznanja moramo z istimi združiti stvari ali dogodke, kateri z elementarno silo tirajo do našega opazovanja na skrajne kakovosti družbe.

V teku preteklih mesecev so imeli analizatorji socijalno-političnih razmer v Avstriji mnogo, mnogo prilike za svoja znanstvena opazovanja. Dogodki na Češkem in nastopi v avstrijski državni zbornici so bili krepki pojavi tacega analitičnega procesa, — reagens pa so bile »jezikovne naredbe«.

Tudi v Trstu, odnosno v Primorju se vrši tak analitični proces. Vender je le-ta mnogo težji in, rekli bi, — nevarniši za analizatorje, nego oni na severju države; kajti v Primorju in zlasti v Trstu so nagromadene na jeden kup najabstraktnije snovi človeške, oziroma družabne kakovosti in radi tega je treba največje previdnosti, da se analiza dobro posreči in bode v čast in hasek analizatorjem.

V to maso abstraktnih sestavin se je že vrglo različnih reagencij in vsikdar je močno zavrelo in zašumelo. Najzadnja in reklo bi se, skoro najkrepkeja vsaj dosedaj, pak je bila odredba monsignorja Šterka cerkvenih misijonskih konferenc v cerkvah tržaških in sicer v vseh treh gospodujočih jezikih.

Ob tej priliki je zares završalo, kakor bi bil ulil peklenskega olja na kožo zamorca!

Kakor bi bil sunil potres pod dno morja, tako je buknilo na dan in zagomazelo po Trstu.

To je bilo h krati ogromno prilike za opazovanje in s tem opazovanjem se hočemo danes malo pomuditi, morda bode v hasek.

Česa je treba Trstu?

Trstu je treba popolne reorganizacije, tako v socijalnem, kakor v gospodarskem in političnem pogledu.

V Trstu vladajo skrajno zaduhle, zastarele in okužene razmere in reorganizacija teh razmer bode delo prišlih dni!

Kedo pa bode podjetnik na tem ogromnem delu?

Odgovor je lahak: to delo izvršita skupno — cerkev in država ob moči njune avtoritete!

Dejali smo zgoraj, da je bila odredba tržaškega škofa zaradi misijonskih propovedi zadnji krepki reagens, ki je padel v mešanico tržaških razmer in provzročil tako burno vzkipenje v protivnih elementih. Patra Pavičiča ojstra, a naravna in resnična beseda je izzvala vsa gnjila svojstva teh elementov, ter jih pritirala na dan, pred oči prebrisanega analizatorja — ti elementi šli so mu toraj nevedé na led. Kar je lahko hotel, se mu je posrečilo: izpoznati svojstva nezdravih in človeški družbi škodljivih razmer tržaških ter izpoznati za tem sredstva za odstranjenje teh razmer.

In ako je končno sveti oče Leo XIII. lotil se velikanskega dela in osvetlil socijalno vprašanje v tisti sloviti okrožnici, katero občudujejo največji duhovi vseh narodov, si potemtakem ne more laskati, da si je pridobil priznanje teh »zmernih in miroljubnih ljudij«. Tako morajo ti ubogi »zmerni in miroljubni ljudje« naposled priti do prepričanja, da vsa njihova velikanska »zmernost in miroljubnost« ne more zadržavati katoliške ideje v njenem toku. To jim mora prouzročevati bridke urice.

Ako so pa pravični, ponavljati morajo veliki izrek, ki ga je izustil Napoleon, ko je na skalnatem obrežji otoka sv. Helene zapuščen od sveta nekoč čul iz dalje glas zvonov: Ljudstva umirajo, prestoli razpadajo, cerkev pa ostane vekomaj.

Snubač.

(Češki spisal K. Kren. Poslovenil Savo Savič.)

(Dalje.)

Za vasjo je stala pri cesti lepo pobeljena hiša in v hiši je prebival mizarski mojster Pridal. Bil je le nekoliko starejši kakor Francelj in oženjen. Francelj je hodil k njemu pogosto na obisk in če je pri gospodarstvu kaj potreboval iz lesa, si je to tudi napravil sam pri Pridalu.

Pridalovka mu je tudi mnogokrat prigovarjala: »Francelj, pomislite, da vam je mati že stara in da več ne more gospodariti doma«.

»Pridalovka, imate prav, toda ni vsaka ženska kakor vi. Ko bi tako našel, kakor ste vi, tedaj bi takoj prejel sedmi zakrament«.

Pridal in žena sta se smejala in nista na te besede nič odgovorila.

In zgodilo se je, da je Bog Pridalovim nekaj podaril. To je bilo majhno in v plenicah in rekali so temu po krstu Ciril. Zdaj je hodil Francelj k Pridalovim še pogosteje. Imel je Cirila rad in se je že tolažil, kako bo lepo, ko bode mogel zaklicati: »Cirileček, skoči mi po tabak«.

In zgodilo se je še nekaj.

Ko je prišel enkrat Francelj zopet na obisk, je videl v sobi dve Pridalovki. Jedna je nosila na rokah Cirilčka in druga je pri oknu nekaj šivala.

Gledal je z jedne na drugo in začuden ni mogel pregovoriti niti besede.

Ko bi mu kdo rekel: »Francelj, povej, katera je prava Pridalovka«, gotovo bi ne bil mogel reči.

Prišla je namreč k Pridalovki na obisk njena mlajša sestra, ki jej je bila podobna, kakor bi jej bila padla iz očesa.

»Ali, Francelj, ne stoj tu kakor svetnik za vasjo in ne boj se teh dveh žensk«, se je smejal Pridal nad Franceljnovi zadrego. »To vendar poznaš. Ta je moja žena in ta tu moja svakinja, ženina sestra«.

»Toda ta podobnost!« se je izgovarjal Francelj še nekoliko v zadregi.

»No, ti se pa znaš odrezati! Neomozeno dekle primerjaš svobodno z omoženo in staro«.

»Poglejte, pogledite! Komaj sva dve leti skupaj in že sem mu stara! Ti Marijanica, ne moži se —«.

— ker te nobeden ne bode hotel«, je dokončal Pridal ženin govor in rekel Franceljnu, naj se vendar k njim vsede in jim ne odnese spanja.

Francelj je sédel in sédel kakor na živem oglju in je zoper navado hitro odšel.

Kadarkoli je pogledal na Marijanico, Pridalovkino sestro, se je vselej spomnil na besede, ki jih je nedavno rekel, da, ko bi dobil tako ženo, kakoršna je Pridalovka, da bi vendar prejel sedmi zakrament.

Od onega dne ni šel več k Pridalovim.

Bil je izlet šolskih otrok. Peli so, deklamovali, jedli in pili in dobro so se imeli, kakor na gostiji.

Okužljiva svojstva tržiških razmer pak so sledeča:

- a) krivično židovsko nadvladje,
- b) z židovskim kapitalom vzdrževani, nena-
ravni socijalizem,
- c) politično sanjarstvo iredente,
- d) versko zanemarjenje in demoralizacija širjih
slojev ljudstva,
- e) prematerijalistična narava
vsega tržiškega stalnega prebi-
valstva.

(Dalje prih.)

Federalizem v Avstriji — rešitev ogerskih Slovanov.

Mažari so se od lanskega leta silno vzoholili. Dokler so v Avstriji gospodovali Nemci in tlačili Slovane, bili so oni ž njimi vedno sporazumni v istem poslu, saj je po nazorih glasovitega Andrassyja spadala vsa moč v Avstro-Ogerske le Nemcem in Mažarom. Zveza med obema narodoma proti Slovanom se je tolmačila vedno za veliko srečo starodavne habsburške države, katero sta imela predstavljati le omenjena dva naroda. Toda časi se menjajo, a tudi narodi ž njim. Ko je lanskega leta slovanstvo pokazalo prvokrat svojo složno delovanje v državnem saboru, preplašilo se ga je nemštvo, začelo proti njemu rohneti na nečuvnen način, žrtvovaje pri tem poslu celo koristi državne, samo da slovanstvo ne nadvlada.

Vendar vsa ta besnost ni Slovane premotila, nego so se vzdržali krepko v obrambi in zdaj ni drugač, da morajo protivniki njihovi računati na neko spremembo dosedanjega nepravilnega odnošaja v državi avstro-ogerske. Mažar je sprevidel, da se stare ustanove dualizma podirajo, pa je začel misliti na svojo rešitev. Do zdaj je podpiral Nemca v vseh krivicah proti Slovanu; a ker se Nemcu izmiče vlast iz njegovih rok, zapušča ga Mažar, njegov najvernejši zaveznik, v skrbeh za svoj lastni obstanek. Pred svetom se on pokazuje seveda čisto varnega za svoj položaj. Tako se vsaj more tolmačiti mišljenje njegovo po brošuri podpredsednika sabora ogerskega dr. Langa, kateri dokazuje, da federalizem avstrijski ne more Mažarom nič škoditi, da pač le koristiti, kajti Mažari se morejo zdaj brez obzira na zapadni del države lepo centralizirati po svoji volji.

Cislitavija, pravi dr. Lang, se ne da več rešiti, tukaj je zdaj slovanstvo jače nego nemštvo, federalizem se bo moral uvesti. To pa naj Mažare nič ne plaši. Če so dozdej simpatizirali z Nemci, ker so imeli v Avstriji hegemonijo, bila je čisto naravna stvar, ker ta hegemonija je bila naperjena proti Slovanom, katerih tudi Mažari ne marajo. Toda Mažari se smatrajo zdaj dosta jaki, da bodo mogli tudi brez avstrijskih Nemcev brzdati Slovane na Ogerskem, pa se zategadelj ni treba bati niti najmanj, če se uvede zares federalizem v zapadnem delu države. Dozdej so mislili Mažari, da se more njihova vlast vzdržati le tako dolgo, če složno ravnajo z Nemci v Avstriji proti Slovanom, a zdaj so se prepričali, da so

Med ljudmi, ki so poslušali lepe deklamacije otrok, je stal tudi Francelj in na drugi strani ravno proti njemu Marijanica in jeden je gledal na drugega bolj, kot na deklamujučega dečka.

In ko je bilo po deklamacijah in se je ljudstvo razšlo, da bi potolaživši duha potolažilo tudi telo in plačalo nov davek najgoršemu davčnemu uradu, to je želodcu, je stal Francelj naenkrat pred Marijanico in jo vprašal, če ji ta iztet dopade?

Da!

In če bi ne pila pri njem piva?

Če je tako dober, da!

Ali bi ne šla za kratek čas ž njim proti domu? Zakaj ne?

Šla sta pa počasi, da bi jima ta sprehod okoli ribnika dolgo trajal.

Pravijo, da tam, kjer se kakšna pot čudno in na vse načine vije in ne gre naravnost, so jo najbržeje merili zaljubljeni, hodeč na levo in desno, da bi le dalj trajalo, — tako trdijo stari ljudje, ki so že marsikaj izkusili; — ribnika in ceste okoli njega pod košatimi drevesi zaljubljenca sicer nista izmerila, ampak gospodje, katerim pravijo inženirji, ti so vse izmerili in napravili pot kakor nalašč za zamišljene. (Dalje sledi.)

Nemci preslabi; oni pa se čutijo dosta jake ne samo za vodstvo na Ogerskem nego celo v celem državi.

Mažari mislijo, da je prišel zdaj njih čas, da morejo zapovedati v celem državi. Današnji položaj na Ogerskem predstavlja navidezno to moč pred zunanjim svetom, ker parlamentarni odnošaji se razvijajo brez vsakih zaprek, a o nezadovoljstvu narodov se vsaj v saboru nič ne sliši. Tako se predstavlja Ogerska kot popolnoma zedinjena čvrsta država z jednim narodom seveda mažarskim, s katerim zunanji svet tudi računa. In vendar v resnici na Ogerskem ni nič bolje nego v Avstriji; le velika brutalnost mažarskega življa je deloma ugonobila oni pokret, ki se je v Avstriji pokazal za nadmoč Nemštva tako nevarnim. Tako brutalne vlade, kakoršna je bila Tiszina, Weckerlejeva in sedanja Banffyjeva, morajo zatreti za nekaj časa vsak liberalni pokret v narodnostnem pogledu, a je li so ga pa tudi za vselej zatrle, je seveda drugo vprašanje. Narodnosti ogerske so razdražene do skrajnosti, a treba je le sličnega povoda, kakor v Avstriji, in pokazali se bodo isti nasledki.

Ko je prišel dr. Rieger jedenkrat k Tiszi, ko je bil le ta še ogerski ministerski predsednik, da posreduje pri njem radi poznatih fundamentalnih člankov glede Češke, odgovoril mu je oholi Mažar, da on ne mara posredovati in pomagati Čehom do kakšne samostalnosti, češ da bi mogla Avstrija dobiti na tak način več deželnih skupin, kakoršna je Hrvatska. Mažari kaj takega ne morejo in ne smejo podpirati, z jedno Hrvatsko se že še kako vlada, ko bi jih bilo več, bi se pa le težko shajalo. Z jedno Hrvatsko se tedaj da vladati, posebno še po mažarskem receptu, ali z več njih pa ne; a zdaj je nastopil čas, da dobi Avstrija vendar le več takih skupin — federalistično upravo, in Mažar Lang zatrjuje, da naj to Ogersko ne plaši, saj ostane ona centralizirana. Je li pa to tudi res?

Ni li to samo slepilo za zunanji svet? Mi mislimo, da Mažari sami sebe varajo. Tisza je rekel, da se da z jedno Hrvatsko vladati, toda ta Hrvatska z mažarsko vlado ni zadovoljna in prihodnje volitve bodo pokazale, da Tisza ni imel prav. Ali zraven Hrvatske ima Ogerska prestat še drugo borbo. Ogerske narodnosti se združujejo proti mažarskemu centralizmu. Tudi zanje mora priti dan oslobojenja prej ali slej, in če znaki ne motijo, je to oslobojenje blizu. Mažarski centralizem mora razpasti tako kakor se je zgodilo nemškemu, saj se oba oslanjata na jednako krivične podloge, na tlačjenje slovanskih in rumunskih državljanov. Krivica je jednaka na jedni in drugi strani, in le ko se le ta odstrani, morejo nastati povoljni odnošaji v državi. Mažari to dobro slutijo, pa skrivajo pred svetom krivično ravnanje nasproti Slovanom in Rumunom ter jih z vsemi silami mažarizirajo v nadi, da jih prej potlačijo, nego pride dan osvete.

Toda čim huje Mažari pritiskajo, tem odločeneje se vzdigujejo in zavedajo Slovani in Rumuni Ogerske. Pokret slovanski v Avstriji deluje vrlo povoljno na narodnostni pokret na Ogerskem, a ni dvoma, če bode tako napredoval, da pride tudi tukaj do onih posledic, kakor v Avstriji. Pri vsem tem pa je neobhodno potrebno, da se oslobodi Hrvatska današnjega zistema ter zedini z Dalmacijo. Od tukaj dobodo po tem podporo tudi ogerski Slovani in Rumuni. To Mažari razumijo, pa z vsemi silami branijo današnje neznosljive odnošaje na Hrvatskem; podpirajo mažaronstvo, ki je bilo od nekaj protivo slovanstvu; zatirajo Hrvatsko v gmotnem pogledu, samo da ugonobe narodni odpor in vzdrže narod v odvisnosti mažarske; se protivijo na vse načine zedinjenju Dalmacije s Hrvatsko, ker bi se s tem ojačalo domoljubno narodno zastopstvo; poskušajo celo z mažarizacijo, ne bi li tako počasi raztrovali hrvatski narod, posebno z mažarskimi naselbinami in činovniki.

Toda vsi ti poskusi jih ne dovedejo do cilja; hrvatski narod se je probudil, narodna ideja ter ideja o samostalnosti se vedno bolj razširja, a nadjamo se, da na ta način zgine počasi godno mažaronstvo iz hrvatskega naroda, in da se ves narod oklene prave slovanske ideje, katera jedina more rešiti Hrvate in ostale ogerske Slovane, a ž njimi vkup tudi ostale narodnosti na Ogerskem, dosedanjega nedostojnega njihovega položaja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. aprila.

Državnemu zboru se napoveduje zelo kratka doba. Najnovejša sporočila trdijo, da se sedanje zasedanje državnega zbora prekine že dne 6. maja, toraj traja le še štirinajst dnij. V tem kratkem času bi vlada rada videla rešen proračunski provizorij, jezikovni zakon, nagodbene predloge in še nebroj drugih važnih stvari. Ta želja se ji pa ne izpolni, kajti niti nujnih predlogov o jezikovnem vprašanju, ki pridejo na vrsto takoj drugi teden, zbornica ne bo lahko rešila v tem času. Državni zbor toraj letos ne bo ničesar storil, ker je nezmožen za vsako delo. Vsled tega se že govori, da sedanji državni zbor ne bo imel več prilike, kovati postav — sploh jih je skoval še bore malo — in dobimo še letos nove moči v poslansko zbornico. Govorica se seveda na raznih straneh dementuje in toraj tudi o našem včerašnjem poročilu ne moremo trditi, da je popolno istinito. Vkljub temu pa moramo že sedaj najodločeneje ugovarjati temu, da bi se državnozbornski poslanci volili potom deželnih zborov, ako tudi le na polovico. Slovani izgube potem znatno število svojih zastopnikov. Koroški, štajerski, goriški in isterski deželni zbori bi potem ne poslali niti jednega Slovana v dunajski parlament. Tolika nova krivica se pa vendar ne sme zgoditi slovanskim, itak že čez mero tlačnim narodom.

Socijalistično gibanje na Ogerskem.

Čim bolj se trudi Banffyjeva vlada, da bi zatrla nevarno rovanje židovske socijalne demokracije na Ogerskem, tem bolj se množe demonstracije, upori, stavke in drugi revolucionarni pojavi. Nekaj takega se je pripetilo v sredo zvečer v Budimpešti. Napovedano je bilo namreč, da pride v Budimpešto socijalistični agitator Czizmandia, kateri je bil za vedno prognan iz glavnega mesta in ki je bil pozvan sedaj na odgovor pri sodišču. Več tisoč socijalistov so agitatorji zbornali skupaj, poleg tega se je pa po ulicah kar trlo radovednega občinstva vsake vrste. Čuli so se vsakovrstni klici in grozilo se je z najhujimi demonstracijami. Policija je s početka opominjala ljudstvo k redu in miru, toda ko vse ni nič pomagalo, morala je prijeti za orožje ter aretovati 121 oseb. Ranjenih je precej na obeh straneh. Pričakovane agitatorja je policija skrivaj odvedla v mesto. Tako se skoro sleherni dan ponavljajo izgredi in čim bolj vporablja vlada proti revolucionarjem orožno silo, tem bolj se množe in dobivajo pogum. Z bajonetmi se pač ne bo zatrla židovsko-socijalistiška ideja.

Kriza v Španiji. Nenadoma je došla včeraj iz Madrida vest, da je vložil ministerski predsednik Sagasta ostavko celega svojega kabineta. Kriza ta bi bila za Španijo v sedanjem kritičnem trenutku lahko osodepolna, toda stvar se najbrže vendar še poravna mirnim putem in se splošno sodi, da se vplivnim voditeljem raznih strank še posreči, da odvrnejo sedanjega kabinetnega načelnika od prvotnega sklepa. Sagasta sam je svetoval kraljici, naj se, predno vsprejme ostavko, poprej posvetuje z vplivnimi možmi vseh parlamentarnih strank. To je kraljica tudi storila in predsednik senata, kakor tudi predsednik poslanske zbornice, sta ji svetovala, naj za sedaj ne ugodí želji Sagastovi, marveč naj mu izrazi znova zaupanje in ga s tem moralno prisili, da vstraja na čelu vlade. V istem smislu je izrazil svoje mnenje tudi maršal Martinez Campos, pripomnil pa je, naj se obrne kraljica v slučaju, da se Sagasta nikakor ne bi dal pregovoriti, na konservativno stranko. Ko bi pa tudi ta ne bila voljna vsprejeti tega odgovornosti polnega bremena, potem je pa on, Campos, pripravljen prevzeti vladne posle. Jednako so svetovali kraljici tudi vsi vojaški dostojanstveniki. Mogoče je toraj še vedno, da ostane na krmilu španske vlade še Sagasta, skoravno mnogi ž njim niso sicer posebno zadovoljni. Jedino dobro je to, da so v sedanjem neugodnem položaju precej jedine vse španske stranke in delajo vse na to, da se pokaže španski narod jedini in odločen napram ameriskemu sovražniku.

Priprave za špansko-ameriško vojsko vrše se neumorno na obeh straneh. Madridska in vlada v Washingtonu izdajata naredbe glede mobilizovanja armade na suhem in na morju. Kraljica-vladarica je že včeraj podpisala dekret, s ka-

erim se pozivljejo pod orožje rezervniki letnika 1897 in sicer 30.000 mož, aktivna armada je večinoma že vsa organizovana, mornarica čaka tudi le povelja, da odrine na odločeno jej mesto. Kakor doma, tako se pa tudi na Kubi organizujejo čete in oni prostovoljci, ki so voljni za čast Španije preletiti svojo kri. In teh po poročilu iz Havane ni ravno malo, kajti cenijo se na 83.000 mož. O istinitosti tega poročila seveda marsikdo dvomi. Špansko brodovje se nahaja še pri kapverdskih otokih v pristanišču S. Vincent, kamor se dpošljejo v najkrajšem času še nekatere druge ladije. Ameriško brodovje se koncentruje pri otoku Keywest, ki leži na severu od Kube, le nekaj ladij ostane še v Chesapeake-zalivu pri Washingtonu. Po naročilu senatovem zbere Mac Kinley 100.000 prostovoljcev, o katerih pa najbrže še sam dvomi, da bi jih mogel porabiti v tej vojski. S topništvom se hoče braniti ameriško obrežje. Pripravljeno je torej vse, in čaka se le odločilnega trenutka, ko poteče ultimatum jutri zjutraj s solničnim vzhodom.

Amerika in korzarstvo. Na drugem mestu pojasnujemo pomen besede korzarstvo, ki lahko postane osodepolno za evropsko in ameriško trgovino. Kakor znano, so evropske velešile doposlale španski in ameriški vladi noto, v kateri jima svetujejo, naj se v tem oziru pridruži pariški deklaraciji. Na to noto Španija še ni odgovorila in bojda tudi ne bo, pač pa je odgovorila Mac Kinleyeva vlada, da se strinja s temi določbami ter se hoče ravnati po nastopnih določilih: zastava kake neutralne države, in kot take se smatrajo dosedaj vse evropske velešile, varuje blago sovražnika, izvzet je le vojni material; neutralnega blaga pod sovražno zastavo se ne sme nihče dotakniti; le efektivna blokada je veljavna. Ako se toraj n. pr. nahaja na kaki francoski, nemški ali drugi evropski ladiji blago španskih trgovcev, ki se ne namerava porabiti v vojne namene, se ga ameriški korzarji ne smejo dotakniti, ravno tako nedotakljivo pa je tudi blago ostalih evropskih trgovcev na španski ladiji, ako ni v nobeni zvezi z vojnimi nameni. Umevno je, da je Amerika rade volje pritrdila temu nasvetu, kajti v nasprotnem slučaju bi imela ogromno škodo le ona in ne Španija. Amerikanci menijo s tem korakom omehčati Španjce, ker sicer jim vse nič ne koristi, kajti španske ladije se po korzarskem pravu polaste lahko vsega blaga na ptujih, zlasti ameriških ladijah. V veliki skrbi radi tega so tudi Angleži, ki izmej vseh Evropejcev najbolj trgujejo z Ameriko.

Cerkveni letopis.

Cerkve presv. Srca Jezusovega v Gorici.

Poziv! Začasni odbor za zidanje cerkve zaobljubljene presv. Srcu Jezusovemu v Gorici, je sklical 9. sušca 1892 shod meščanov. Na tem shodu izvoljeni odbor se je obrnil 30. roznika 1894 do vernikov s prošnjo, da bi blagovoljno podpirali novo zidanje. To prošnjo je blagoslovil nadškof Alojzij.

Načrt za novo cerkev, katerega je naredil arhitekt Emilij Pelican, je sprejel in potrdil goriški mestni zbor. Cerkev se je imela zidati na starem pokopališču. Prostor za njo je dovolil mestni zbor v seji 28. svečana 1891. Stavil pa je pogoj, da se mora začeti zidati v letu 1895., in da mora odbor dokazati, še preden bi začel zidati, da ima sredstev, kolikor bi jih bilo treba za dokončanje zunanjega dela.

Odborov poziv se je blagohotno vsprejel. Zelja, da bi videli vstati spomenik ljubezni do dragih pokojnikov na tistem kraju, poln tolikih spominov in tolikih želja — nova cerkev, svetišče, zaobljubljeno božjemu Srcu in torej središče jedinosti in vir nebeških zakladov — večen spomenik petdesetletnice vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franciška Jožefa — zadovoljujoča ne samo duhovne potrebe stanovnikov tistega kraja, ampak zajedno njegov najodličnejši kras — evo to so razlogi, ki so pospeševali darove in dajali nove sile odboru, da bi šel dalje svojo pot.

Meseca listopada 1895 se je odbor nadejal, da se bo delo res srečno končalo. Saj je imel znatno vsoto denarja in dokaj materiala, poleg tega mu je bilo zastoj obljubljenih celih 2473 voženj. Da to premoženje ne bi mrtvo ležalo, in da bi pridobil še več darov, je odbor prosil 29. listop. 1895

mestni zbor, naj mu odkaže na starem pokopališču prikladen prostor za skladišče materiala.

Prošnje pa mestni zbor ni uslišal.

30. grudna 1895 naposled je mogel odbor uradno izkazati, da ima dovolj sredstev za začetek zidanja, kolikor jih je zahteval proračun, katerega je sestavil veščak in potrdil c. kr. nadinženir. Odbor in dobrotniki so gotovo pričakovali, da bo mestni zbor priznal, da je odbor izpolnil v pravem času vse zahteve. Toda mestni zbor je v seji 11. malega travna 1896 izjavil, da je rešen vseh dolžnostij do odbora. Se več. Za podelitev prostora je zahteval, da bi mu odbor podpisal nove pogoje. Hotel je n. pr. imeti popolno in večno patronsko pravico samo za to, ker bi dal prostor. Zahteval je, da bi sestavili nov proračun, kateri naj bi kazal, koliko bo stalo zunanje delo. Hotel je vedeti vse podrobnosti in natančne mere.

Zahteval je, da bi moral odbor dokazati, preden bi začel delo, da — do meseca roznika 1897 — da ima sredstev, kolikor bi jih bilo treba, da bi bila cerkev popolno dodelana in končana kar se tiče zunanjega okrasa.

Zahteval je, da bodi cerkev meseca roznika 1897 popolno dodelana in končana, kar se tiče zunanjega okrasa.

Mestni zbor je ta svoj sklep odboru naznanil 12. malega travna 1896. Odbor pa je odgovoril in izrekel, da je v pravem času izpolnil vse bistvene pogoje, ki mu jih je mestni zbor stavil v podelitvi l. 1891. Odbor je poudarjal, da je pogoj patronske pravice nov, da o tem pogoju v prvotni podelitvi nič ne stoji, in da ima o patronski pravici odločevati samo cerkvena oblast. Drugega pogoja pa odbor ni mogel izpolniti v sedanjih okoliščinah in v odločenem času, to je do konca roznika 1897. Po tem pogoju bi odbor namreč moral izkazati, da ima mnogo nad 53.000 goldinarjev. Toliko bi mu pa bilo zadostovalo po prejšnjem proračunu.

Tako odbor ni mogel zidati cerkve na starem pokopališču po pogojih, katere mu je stavil mestni zbor, ko mu je l. 1891. prepustil prostor.

Zato in pa, ker ni smel delati zoper voljo darovalcev, se je odbor zvesto držal načel, katera je razglasil v svojem pozivu 30. junija 1894. Na podlagi § 17. svojih pravil je odstopil in izročil listine in društveno premoženje, t. j. načrte, les in denar, — denarja je bilo 22.736 glđ. 90 kr. — Nj. Prevzvišenosti mons. Alojziju Zornu, goriškemu knezu in nadškofu.

In vender, ker smo novo cerkev zaobljubili Presv. Srcu, ker smo jo namenili za patrijičen spomenik, in ker jo je želelo toliko dobrotnikov, smo jo morali zidati. Nj. Prevzvišenost mons. Alojzij Zorn, ki je tako goreče hrepenel, da bi se z novo cerkvijo po njegovi škofiji bolj razširilo čiščenje Božjega Srca in ljubezen do Presvetlega Cesarja, je pooblastil tedanje odbornike, da so se spet združili v »Odbor za zgradbo Cerkve zaobljubljene Presv. Srcu Jezusovemu v Gorici«. Za novi odbor je On sam potrdil pravila, katera je pozneje odobrilo tudi c. kr. namestništvo v Trstu.

Tako ustanovljen odbor se je spet lotil dela. Zivo je čutil, da se cerkev mora zidati radi poprej omenjenih razlogov. Videl je tudi, da dela po volji dobrotnikov nove cerkve in darovalcev. Zato je sklenil za gotovo plačilo kupiti oni prostor na starem pokopališču, katerega poprej ni bilo moči dobiti zastoj. Toda spet zaman. Odborovo prošnjo 27. grudna 1896, je mestni zbor v seji 19. velikega travna 1897. odločno odbil.

(Konec sledi.)

Tedenski koledar.

Nedelja, 24. aprila: 2. povelikon. evang.: Jezus dobri pastir. Jan. 10. Jurij m. — Ponedeljek, 25. aprila: Marka evang. — Torek, 26. aprila: Klemen in Marcellin mm. — Sreda, 27. aprila: Fidel Sigmari, Peter Kaniz. — Četrtek, 28. aprila: Pavel od Križa. — Petek, 29. aprila: Peter m. — Sobota, 30. aprila: Katarina Sijen. — Solnce izide 30. aprila ob 4. uri 53 minut, zaide pa ob 7. uri 2 minut. — Lunin spremen: Prvi krajec 29. aprila ob 3. uri 3 min. zjutraj — Musica sacra v nedeljo, dne 24. aprila: v stolnici cerkvi velika maša ob 10. uri: Maša v F-dur, zl. dr. I. Benz, Alleluja in versikel zl. A. Foerster, offertorium

zl. G. Veselak. — V mestni cerkvi sv. Jakob a velika maša ob 9. uri: maša, zložil Fr. Schöpf, graduale Foersterjev, ofertorij Veselakov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. aprila.

(Vseučilišni odbor) je sinoči pod predsedstvom prof. Levca drugič zboroval. Posamezni odseki so predložili svojo nabrano tvarino, ki je v mnogem oziru zelo zanimiva. Reči moramo, da ima Ljubljana mnogo več vednostnih pripomočkov kakor se v obče misli. Tako štejejo že ljubljanske javne knjižnice nad 120.000 zvezkov in hranijo dela v sebi svetovne slave. Deželni naš arhiv je v izvirnikih najbogateji v kronovinah južnih in ima največ podatkov o razmerah do Italije. Deželni muzej je jako bogat v mnogih strokah, zlasti je prvi v starinarstvu. Botanični vrt je popolen in bolje kot kje drugod urejen. Vednostna društva pospešujejo vednost in nudijo priliko za učene spise in knjige, kakor: društvo za kršč. umetnost, Slov. Matica, Leonova družba, muzejsko društvo, Pravniki itd. Vsa ta društva imajo tudi svoje liste kot organe za publikacije. Deželna bolnica je vzorno osnovana. Število visokošolcev bi doseglo takoj 400 in bi še raslo polagoma, zlasti za bogoslovce bi napravile škofije svoje kolegije v Ljubljani, kakor so na Dunaju Frintanej, Pazmanej, Barbarej z univerzo združeni. Potreba univerze v Ljubljani je nujna, ker primanjkuje profesorjev v Dalmaciji, Istri in po Slovenskem. Vpliv in korist te univerze bi čutila tudi Bosna in drug slovanski jug. Primerno vrejeno vseučilišče v Ljubljani bi bilo mogočno ognjišče vede in umetelnosti za južne pokrajine našega cesarstva in mogočna duševna vez raznih ondi naseljenih narodov. Glavni tajnik g. dr. Majaron si je vse to obširno gradivo zabeležil in je obljubil, da hoče v 14. dneh izdelano spomenico predložiti odboru v konečno odobrenje. Tako je toraj nada opravičena, da kmalu poče glas o ljubljanski univerzi na pristojnem mestu na Dunaju in da najde vesel in priazen odmev pri vseh merodajnih krogih. Bog blagoslovi to delo in pomodi našim dobrim namenom do vresničenja!

(Dopolnilne volitve v mestni zastop ljubljanski.) Agitacija za dopolnilne volitve v mestni zastop ljubljanski je v polnem tiru, vzlasti Nemci, nemškutarji in soc. demokratje razvijajo uprav nadležno agitacijo za svojega soc. demokratičnega kandidata Pocka, ki je pa bil poprej pristaš narodne stranke ter prelevlja svoje politično mišljenje le po značaju in barvi svojih pivcev. Ta mož je sicer načelnik zadruge gostilničarjev, ki ga pa tudi ne bodo volili, ker se kaže tacega političnega netopirja. — Narodna stranka za tretji razred, ki voli v ponedeljek, priporoča kot kandidata gosp. Anton Klein-a in gosp. Josip Kozak-a. Pričakovati smemo, da bodo slovenski volilci storili svojo dolžnost ter s svojimi glasovi zabranili pot prvemu soc. demokratičnemu, nemčurskemu kandidatu v ljubljanski mestni zastop. — Volitev se letos vrši v telovadnici mestne ljudske šole v Komenskega ulici.

(Ljudski shod.) Jutri dopoldne ob 1/2 10. uri priredi slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani javen ljudski shod na vrtu rokodelskega doma v Komenskega ulicah z nastopnim dnevnim redom: a) obrtna sodišča in delavci, b) položaj stavbinskih delavcev. To je pa zelo zbudilo naše socialne demokrate in že sinoči so izdali na svoje sodruge sledeči »befehl«: Pozor, socialni demokratje! Vsi sodrugi se pozivljejo, da se udeležijo klerikalnega javnega ljudskega shoda, ki bode v nedeljo, dne 24. aprila ob poludeseti uri dopoldne na vrtu rokodelskega doma v Komenskega ulici št. 10 (preje Poljske ulice.) Dolžnost vsakega sodruga je, da pride na ta shod, ker s tem bode pokazano, da hočejo delavci sami o svoji osodi odločevati. Na svidenje! Pridite pred določeno uro! — Kaj hočejo s tem rudeči sodrugi, si lahko mislimo. Storit moramo torej tudi mi svojo dolžnost in pokazati socialni demokraciji, da je ne smatramo za delavsko stranko, marveč le za štafazo židovskih kapitalistov in nemškutarjev. Na noge torej, Slovenci, krščanski socialisti, udeležite se shoda v mnogobrojnem številu!

(Osebnost.) Poveljnik tukajšnje orožniške postaje, major A. Smole, je imenovan podpolkovnikom.

(V Kolmanovi prodajalnici) je danes znani domači fotograf g. D. R o v š e k izpostavil fotografske slike knez nadškofa goriškega v štirih raznovrstnih velikostih. Na prodaj so slike po raznih knjigarnah.

(Z Dobráve pri Kropi.) [Fijakarji na kmetih] Dunajski fijakarji so svetovnoznani dovtipneži. Če si še tako čmeren, on te spravi gotovo v dobro voljo. Ljubljanske pa itak poznamo s stereotipnim: »Se peljama gspud.« Toda vsi fijakarji dunajski in ljubljanski pojdite kašo pihat proti našemu junaku-fijakarju. Kličejo ga — seveda — za Janeza, kar bi pa jaz ne hotel s prisego potrditi, da je namreč Janez v glavo in druge bolj imenitne dele svojega zaslovelega telesa. Nekega dne pride agent širokih hlač in rejenega trebuha firme menda Sekeles & Fekes do Janezovega gospodarja ter zaprosi voza, recimo do Tržiča. Prijazni gospodar rade volje ustreže ter Janezu naroči, da bo peljal »gspuda«. Še bolj prijazni agent pa pelje našega Janeza v gostilno na kozarec vina, češ: bo konj ložje peljal. Agent in Janez pijeta in pijeta in postaneta naposled »dobrega volja«. V tej dobri volji se spravita na voz, kakor sta že mogla. Veselo se pomenkujeta agent in Janez na vozu skoraj do bratovščine, kar šine kot strela nepoklican gost na njihov voz als dritter im Bunde. Ogorčenost agentova seveda je velika nad toliko impertinenco! Godrnjal je in Janez ž njim kajpada v basu. — Agent se huduje, kolikor so mu vinske moči dopuščale — naš Janez tudi — kajpada, dasi je menda v dobri volji že pozabil, kdo je njegov pravi »gspud«. Rezoluten, kakor so naši Janezi, se zakadi z bičem v vsiljenca na vozu ter mlati — po agentu, svojem gspudu, z vso, njemu še ostalo močjo ter ga naposled srečno zavalj z voza v cestni jarek, pravega vsiljenca pa veselo »fura« naprej, radujoč se svojega junaštva. Kakošni so bili obrazi naše slavne trojice, ko jih je pred prvo prihodnjo gostilno dohitel »urnih krač« gspud agent, o tem zgodovina še molči, a istina pa je, da tacega fijakarja z lepa ne najdeš, kot je naš — recimo Janez, a istina pa tudi, kar sem tu zapisal. Nauk te ganljive storije: Firme Sekeles, Fekes in — Treskeles — pustite nas Slovence v miru!

(Ráteče na Gorenjskem) 22. aprila. Tudi pri nas se kažejo znamenja, da včakamo zopet spomlad. Vsega snega smo imeli pretečeno zimo 5-03 m. Prvi je zapadel 5. oktobra 1897 in od tega časa gledamo že 7 mesecev sneženo odejo po polju, poleg cerkve pa ležé še kupi nad dva metra visoki. Ráteče so toraj gotovo »en frišen« kraj — Kužna bolezen »kožé«, ki je pobrala živinorejcem dve tretjini ovac, je sedaj ponehala. Hlevi so večinoma izpraznjeni. Samo županu Pintbahu jih je poginilo 64. Ali bode kdo kaj pomagal našim gospodarjem? — Potresa, ki je bil 17. t. m. na več krajih, tukaj nismo čutili.

(Šolo so zaprli) radi vladajoče difteritike v Moravčah in sicer začasno do 28. t. m.

(Občinske volitve v Celovcu.) Poroča se nam: Minuli teden se se vršile dopolnilne volitve za mestni zbor ob jako pihi udeležbi. Volilni shodi so bili slabo obiskani. Nasprotnikom je manjkalo — strasila. Ker »klerikalci« niso posegli v volilno borbo, se je za volitve le malokdo zmenil. V tretjem razredu je prišlo 90 volilcev. V drugem pa so vladajoči krogi doživeli nekoliko presenečenja. »Comunalverein« je postavil svoje kandidate, pa namesto predlaganega mesarja Semelroka je bil v ožju volitvi izvoljen deželne komisije svetovalec Döflinger, ki je bil predlagan od nekaterih volilcev šele v zadnjem trenutku. »Fr. St.« so kaj hude nad takim »presenečenjem«. V prvem razredu je prišlo 138 volilcev in izvoljena sta malone soglasno posestnika Rainer in Megerle.

(Koroški nacionalci med seboj.) Iz Celovca dné 20. aprila. Dnó 16. t. mes. je imelo tukajšnje »Deutscher Volksverein für Kärnten« svoj letni zbor, pri katerem se je pokazalo, da radikalna struja Schönererjeva prevladuje na Koroškem. Huda je pela poslancem, ki so se morali braniti zoper očitjanje, da so nastopali v narodnih zadevah — premlačno! To velja »zlasti« voditelju dr. Steinwendru. — Poročilo povdarja, da nemška stvar na Koroškem nikakor ni izgubljena, marveč, da stoji na trdnjših tleh, nego so kedaj mislih dvomljivci in nasprotniki. — Lekarnar R. pl. Hillinger je hudo prijemal poslance, zahteval pojasnil o zadnjih

dogodkih v nemški ljudski stranki in predlagal oestro resolucijo zoper »omahljivce«. Odgovarjali so dr. Artur Lemis, Dobernik in Steinwender. Njih besede so pričale, da je nemška ljudska stranka razdvojena, in da tista nemška »Gemeinbürgerschaft« vender-le ni tako trdna kakor bi si želeli naši nasprotniki. Jedno si morajo reči poslanci: »Die Geister, die ich rief, werd' ich nicht mehr los!« Sami so netili politične strasti svojih pristašev. Kaj čuda, da se jim majejo že tla pod nogami in da »pišče« več kot puta vé!.

(Iz celovške škofije.) V Porečah ob Vrbskem jezeru je dne 21. t. m. umrl po dolgem bolehanju vé. g. Gregor Stosier, vpokojeni župnik in zlatmašnik, star 88 let. Pokojnik se je rodil dne 17. sept. 1810 l. v Škofičah, bil v mašnika posvečen dne 4. avg. 1839 l. N. p. v m. — Č. g. o. Galus Jäger, O. S. B., se je odpovedal beneficiju v celovski obč. bolnišnici.

(Lahenska zvijačnost.) Iz Trsta: Na vsa pritoževanja Slovencev proti krivicam tržaške iredente odgovarja ta iredenta z dejanji, ki rapidno uničujejo našo narodnost in pravico do obstanka na tržaških tleh. Kaj nam pomaga, trditi na ves glas, da je Trst še na avstrijskih tleh in da tudi ostane; kaj nam pomaga pozivati vlado, da stori »odločne korake« proti nastopanju iredente, in kaj nam pomaga vsa jasnost o položaju v Trstu, ako pa vender le ostane vse pri starem! Ves naš hrup je samo rožljanje s sabljo, je streljanje v zrak, katerega se iredenta ne boji niti toliko, kakor vrana »strašila« v koruzi in se mu le smeje! Smeje se mu, pri tem pa nadaljuje svoje potujčevalno delo z najlepšimi vspeli. V dokaz temu jeden novi dogodek na tržaških tleh. Ker je škof v svojem pismu do katoličanov tržaških obljubil, da hoče, ako treba, poskrbeti za italijanskega duhovnika tudi v Barkovljah in Škednju, je tržaški magistrat v svoji neumorni skrbi za poitalijančevanje slovenskega prebivalstva takoj pričel svojo znano nesramno akcijo, da »dokaže« potrebo italijanskega duhovnika v teh dveh župnijah okolice. Tako je naročil magistrat svojemu poljskemu čuvaju notri v Barkovljah, da gre od hiše do hiše in nabira neke podpise. Toda kako se vrši to »nabiranje«? Mimorede je treba opomniti, da so baš ti »poljski čuvaji« tisti nizki faktorji tržaškega magistrata, ki so za ljubi denar zmožni vsakega dejanja, kakoršnega koli potrebuje municipalna iredenta. V spominu je okoličanom tržaškim, koliko zlega so zakrivali Slovincem baš ti kupljeni Judeži, ti poljski čuvaji ob zadnjih državnoborskih volitvah. Toraj jeden taci »čuvajev« nabira v narodnih Barkovljah podpise za italijanskega duhovnika v tej župniji. Človeče pa ne vpraša nikogar, ako želi res laškega duhovnika, marveč jednostavno vpraša vsakogar, ako zna »laški«. Ker zna vsak tržaški domačin več ali manj — »laški«, je samo ob sebi umevno, da nabere močitelj veliko taci »laških glasov« v slovenskih Barkovljah. Zadoštuje pa temu magistratnemu hlapčonu, da mu ta in oni zatrdi, da zna laški, takoj ga zabeleži med one, ki »želé« v Barkovlje italijanskega duhovnika. Tako postopanje tržaškega magistrata ni nič novega, to je navadna taktika čifutsko-iredentovskih potujčevalcev, kateri s silo in zvijačo dosežajo svoj grdi namen. Proti takemu nastopanju tudi ni nobenega vspela, kajti magistrat je vsega mogočen. V Avstriji si pomaga vsak, le Slovan si pomagati ne sme, ker drugi ne pusté, da bi si pomagal. Sam pa nima dovolj poguma. Barkovlje pri Trstu pa so še vedno narodni slovenski kraj, kjer župnikuje vrli slovenski duhovnik gospod Černe. Kako bi bilo, ako bi njega ne bilo? Tedaj bi se res videlo, koliko premore duhovnik tudi v političnih rečeh in tedaj bi se najbrže kmalu pokazala — potreba laškega dukovnika.

(Zavoljo izgredov v istrski deželni zbornici) hoče postopati državno pravdnštvo nasproti onim, ki so zakrivali škandale v tej zbornici. Okoli sto obtoženih s pričami je zabeleženih za to obravnavo. Vrhovno sodišče na Dunaju je zahtevalo sodne spise v tej zadevi od okrajnega sodišča v Pulju.

(Tržaški zverinjak.) V Trstu so ljudje, ki nič ne delajo in venderle žive. Tu pa ne mislim tistih židovskih harpij, ki se napajajo na krvi množice, mej tem ko jo izsesavajo. Te pijavke žive zares kakor indijanski bog. Marveč na mislih imamo

tisto umazano tolpo potepuhov, katera se poskriva po luknjah starega mesta in pride na dan le tedaj, kadar je kdo potrebuje in — plača za umazano »delo« razne vrste. Ta jata, ki pa je v Trstu zastopana številno čedalje bolj, je prav podobna zverinam rimskih amfiteatrov, katere so stradali nalašč za to, da so tem huje trgale in mesarile prve kristijane, žrtve cesarskega absolutizma. Tudi tržaške zverine povprečno strdajo in le takrat se jim dobro godi, ko se jih pokliče na kako izvanredno »politično delo«. Pri poslednjih proticerkvenih demonstracijah se jih je poslužil tržaški Izrael, da je pregnal ž njimi iz naših cerkva naše ljudstvo in preprečil to, kar je neverca, vladajočega v Trstu toliko težilo v želodcu. In ta zverinjak, pred katerim se mora s studom umakniti vsak človek, sme obstati v Trstu, kakor bi bil vzdrževan na javne stroške. Staro mesto v Trstu bi zares ne škodovalo jedenkrat prav temeljito prekaditi...

(Korzarstvo.) Telegram 21. t. m. v »Slovenca« je sporočil, da so velevlasti pozvale Španijo, naj pristopi dogovoru l. 1856., s katerim se odpravi korzarstvo. Ker morda ni vsem častitim bralcem znano, kaj je korzarstvo, podamo tu kratke črtice o tem. Korzár (corsáro, cursarius) se imenuje kapitan privatne ladje, kateri o vojskinem času z višjim pooblastilom na svoje troške križa po morju ter lovi ladje, blago, osebe sovražne države, moti in ovira ji trgovino, napada sedaj tu sedaj tam ter skuša kakorkoli škodovati sovražnikom. Imenujejo se pa korzarji tudi ladje same. Nevtralne države morajo pustiti korzarjem vso svobodo. Korzarji lahko beže v nevtralna pristanišča in se pokore le mednarodnemu morskemu pravu. Mednarodno pravo ni bilo vedno enako. Stara navada je bila, da so korzarji smeli zapleniti ne le blago na sovražni ladiji, ampak tudi blago sovražne države na nevtralni ladiji, če se je nahajala ladja že zunaj nevtralnega ozemlja na širokem morju. Posebno Angleška in Francija sta se držali teh načel. Holandija pa se je bojevala za načelo: »svobodna ladja, svobodno blago«, t. j. na nevtralni ladji je vse blago nevtralno, in naj si tudi pripada v resnici sovražni državi. Če pa se nahaja blago nevtralne države na sovražni ladji, po stari navadi ni bilo podvrženo zaplembi, in korzarji niso imeli nobene pravice do takega blaga, če so zaplenili ladjo. Pač pa jim ni bilo treba popraviti nobene škode, če so sovražno ladjo in ž njo tudi blago nevtralne države potopili. Tega načela so se držale Zvezne države ameriške. Španija pa je branila načelo, da korzar sme zapleniti vse, karkoli se nahaja na sovražni ladiji. Nekaterne države so se mnogo prizadevale, da bi sploh odpravile korzarstvo. L. 1856 se je sklenil v Parizu poseben dogovor. Dogovor je obsegal te točke: 1) korzarstvo naj se odpravi; 2) nevtralna zastava varuje sovražno blago; izvzete so le vtihotapljene stvari za vojsko; 3) nevtralno blago na sovražni ladiji se ne sme zapleniti; izvzeto je zopet vse, kar se kani vtihotapiti za vojsko; 4) blokade vežejo druge oblasti le tedaj, če so zadostne, t. j. če morejo res zabraniti prosto pot na sovražno obrežje. Tega dogovora pa Španija in Zvezne države niso podpisale. Zato sedaj, ko preti vojska, velevlasti silijo Španijo, naj pristopi dogovoru. Ne ve se še, kaj bo Španija ukrenila. Če se ne vkloni zahtevi, dobile bodo španske trgovske ladje pooblastila, in kmalu bo krožilo po morju nešteto korzarjev ter prežalo na sovražne trgovske ladje, pazilo pa tudi na ladje nevtralnih držav, ali ne prevažajo morda blaga sovražne države. Prav tako se pa bodo tudi trgovske ladje zveznih držav izpremenile v korzarje.

(Požar na dunajski borzi.) V torek po noči je zgorelo v borzni palači veliko stropno okrasje, ki je bilo mojstersko delo Hansenovo, in kos plafonda v veliki dvorani. Tlelo je že dolgo v lesu, predno je zapazil nočni čuvaj, da gori. Bilo ni nikakega plemena in dolgo niso mogli ognjegasci priti do živega. Pustiti so morali, da je vse pregorelo in se zrušilo na tla, potem so še le mogli skozi plafond priti do pravega mesta. Škode je 100.000 gld. Promet je precej oviran. Domneva se, da je nastal ogenj na ta način, da je vnela strela, ki je v zadnji nevihti udarila v strelovod. »Neue Freie Presse« ima ogromno poročilo o celi stvari, ki menda ne bo zanimalo nikogar bolj, nego žide, ki bodo imeli po kavarnah o čem razpravljati. Jednega izmed nas pa zanima ta nesreča

le v toliko, ker bi bila naša iskrena želja, da bi cela palača do tal pogorela in bi se nikdar več ne sezidala.

(Atentat na kneza Ferdinanda.) Kakor se poroča »Budapester Hirlapu« iz Sofije, je našel načelnik postaje Tatar-Bazardžik na tiru velike kamene, ki bi nedvomno vrgli že naznanjeni orient-ekspresni vlak, kateremu je bil pridan salonski voz kneza Ferdinanda. Sumi se, da je storil ta atentat mlad kmet, ki pa odločno taji.

(Knez Ferdinand in papež.) Kakor poroča nek dunajski list, se bo knez Ferdinand podal v kratkem v Rim, da se skuša še enkrat s papežem pomiriti. On se opira na to, da je prestopil tudi kronprinc rumunski v grško-pravoslavno cerkev, ne da bi se pri tem raztrgala zveza med sveto stolico in Rumunsko.

(Povodnji na Ruskem.) Kakor se poroča iz Varšave, je stopila Visla čez bregove, podrla leseni most pri Vlocavek-u in napravila precej škode. Iz Tiflisa pa se poroča, da je poplavlilo več rek v Kavkaziji deželo. V mestih Jekaterine in Kuševka se je zrušilo vsled povodnji več nego 300 hiš. Do sedaj se je našlo 80 utopljenecv. Prometna zveza je pretrgana.

(Smrt Karl Marx-ove hčere.) Iz Londona se poroča, da se je »gospa« Eleonora Marx-Aveling, hči Karla Marxa, zastrupila. Bila je stara štirideset let in živela več kakor deset let z dr. Avelingom v »prostem zakonu« po socijalno-demokratskem načrtu. Bila je strastna agitatorica ter hodila z možem po shodih. Vzrok smrti je baje stud nad življenjem, ker je bila prisiljena živeti v zvezi s surovim možem. Njeni sestri sta omoženi s socijalistoma Longuet in Lafargue.

(Kje je Andrée?) Iz Amerike se poroča, da je zrakoplovec Andrée, ki se je bil napotil na severni tečaj, v Klondyke. Nek poštni kurir ameriških Zveznih držav je naznanil pri svojem prihodu v Viktoriji, da ima pisma od Andrée-ja. Iz drugih virov se zopet trdi, da je Andrée v St. Michael-u na Aljaski.

(Dreyfus mrtev?) Iz Pariza se je 5. t. m. raznesla novica, da je obsojeni kapitan Dreyfus na vražjem otoku umrl. Kolonijalni minister Lebon se je proti žurnalistom izrazil, da ni dobil o tem nikakega poročila.

(Umetno zobovje za — pse.) Neki znani zdravnik v Londonu je napravil popolno zobovje za svojega psa. Njegov pes je bil namreč že precej v letih in v teku življenja so postale njegove čeljusti brezzobe. Zdravnik je psa s kloroformom omamil in mu zmeril čeljusti, potem pa izdelal zobe, ki pa seveda sprva psu niso bili nič kaj po volji, a že v teku jednega tedna se je žival privadila na ponarejeno zobovje. Ko je bila v Londonu zadnja pasja razstava, vzbudil je ta pes splošno senzacijo. Morda bomo kmalu imeli priložnost videti kako gologlavo opico z lasuljo ali pa kakega kratkovidnega mačka z naočniki.

* * *

(Sejmi po Slovenskem) od 25. do 30. aprila. Na Kranjskem: 25. v Škofji Loki, St. Juriju pri Gambergu, Kotredežu, Planini, Radovljici, Črnem Vrhu, Žužemberku, Bučki, na Grosupljem, v Hotovljah, Kranju, Mozlju, St. Juriju pri Svibnjem, Bistrici in na Gori pri Robnici; 27. aprila v Lukovcu; 28. v Rakitni; 30. v St. Volbenku. — Na Sloven. Štajerskem: 25. aprila v Hočah, St. Juriju ob južni železni, St. Jurju v Hrastovcu, St. Juriju v Svičini, Kanžu, Ptuj, na Laškem v Zdolah, Kostivnici, St. Juriju ob Tabru, Dobovi, Konjicah in v Dolu pri Hrastniku. — Na Koroskem: 25. apr. v Gustanju in Biatogradu. — Na Primorskem: 25. v Komenu in na Kvinkem; 26. v Divači; 28. v Brezovici in Gorici, 20. v Cavadatu in Jelšanah.

Opozarjamo čestite naročnike in bralce na **ilustrovani cenik**, kojega je priložil domači mizar in založnik pohištva gosp. **Filip Fajdiga** v Ljubljani današnji številki našega lista, ter ga priporočamo v prilična naročila.

Društva.

(Vincencijeva družba) bo imela prihodnjo nedeljo, dne 24. aprila v Marijanišču zjutraj ob polu 7. uri sveto mašo, zvečer ob 6. uri pa občni zbor.

Narodno gospodarstvo.

Izvoz v Ameriko.

C. kr. trgovinsko ministerstvo je trgovski in obrtniški zbornici naznanilo, da je cenilni urad združenih držav Severne Amerike v Washingtonu z dnem 14. februarja 1898 izdal v zaznamovanji uvoženega blaga sledeči ukaz: »Prepovedan je uvoz blaga, ki ima ime katerega si bodi znanega ameriškega tovarnarja, ali izmišljeno ime kakega ameriškega tovarnarja, ali besede »United States«, ali ime katerekoli države ali mesta združenih držav ameriških, bodisi da je ime tuje dežele tudi navedeno ali ne. Ime ameriškega uvoževalca ali kupčevalca se sme napisati, če je dežela izvira jednako jasno zaznamovana. Cenilni urad odločuje v slučajih, ako se te naredbe prekoračijo.«

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: A. O., kaplan, Srednja vas, 10 gld. — Gospod Urban Zupanec v hvaležni spomin svojega strica dr. Jerneja Zupanca, znanega mladinojuba, 100 kron. — Gospod Blaž Muhovec, vpokojeni kaplan, 5 gld. 50 kr. — Gospod Ivan Zupan, kurat v St. Petru, 10 gld. — G. Jan. Pristav, kaplan v Sv. Križu pri Litiji, 2 gld.

Za katoliški dom: Neimenovani gospod župnik v pok. 5 gld. — G. župnik Matija Geržin 1 gld. — G. kaplan Jožef Glibe 1 gld. — Gospod Anton Kerčon, župnik v pok. 2 gld. — Gospod župnik Lovrenc Kristofič 3 gld. — Gospod župnik Jožef Gregorič 3 gld. — Gospod Mihael Bogolin, župnik v pok., 2 gld. — Gosp. kaplan Jožef Plantarič 2 gld. — G. kaplan Janez Debelak 1 gld. — G. kaplan Franc Česarek 2 gld. — Gospod župnik Val. Bernik 2 gld.

Za Pripraviški dom (XII. izkaz): Prijatelj iz Bohinja 5 kron. — G. župnik Teran J. 2 kroni. — Gosp. župni upravitelj Knižek Feliks 4 krone. — G. župnik Kadunc Franc 2 kroni. — G. c. kr. profesor dr. Fr. Perné 4 krone. — G. župnik Ant. Antončič 4 krone. — G. župn. Sakser Ivan 2 kroni. — G. župnik Šalehar Ign. 50 kron. — G. ekspozit Pfajtar Janez 10 kron. — G. župnik Rozman Jurij 6 kron. — G. župnik Pešec Franc 4 krone. — G. Zupančič Anton zopet 100 kron (s tem postane petič društveni pokrovitelj. Vivat sequens!) — G. Jereb Josip, župnik v p., 6 kron. — A. St. S. 20 kron. — Gospod Paulus Vilko 6 kron. — G. župnik Geržin Mat. 2 kroni. — G. župnik Potočnik Tomaž 2 kroni. — G. dekan Razboršek Josip 6 kron. — Gospod kaplan Rihar Matej 2 kroni.

Bog plačaj stotero blagim dobrotnikom!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 23. aprila. Razni klubi desnice se že pripravljajo za razpravo o jezikovnih predlogih. Slovanska krščanska zveza je imela že sejo, v kateri se je razpravljala ta predmet. Določeno je, da glede nujnosti stavljenega predloga govori dr. Gregorec, v meritornem oziru pa posl. Šuklje in najbrže tudi posl. Wahnianin. Splošno se pa od te razprave ne pričakuje noben pozitiven uspeh. Veliko borbe bo zaradi vprašanja, kedo ima pravico razsojati o jezikovnem vprašanju, ali državni zbor, ali deželni zbori. Jugoslovanom ni nič na tem, kedo, le da se sploh kaj doseže. Čehi in Poljaki bodo tukaj zastopali svoje avtonomistično stališče.

Dunaj, 23. aprila. Seja parlamentarne komisije, na katero je bil povabljen Dipauli, je bila zelo zanimiva. Vzlasti sta poslanca Javorski in Bilinski opozarjala Dipaulija na nasledke, ako bo katol. ljudska stranka v desnici hodila vedno posebna pota. Posl. Bilinski je dejal: Ako menite, gospod baron, da bo katol. ljudska stranka boljše zastopala svoja katoliška načela v zvezi z liberalci, naj poskusi, toda pripravljena naj bo nato, da so potem prisiljeni vsi avstrijski Slovani najtesneje se mej seboj spojiti in navstal bi naroden boj, kakoršnega si noben zvest državljani ne želi. Toda Slovani bi se mu ne mogli izogniti, ker se morajo do skrajnosti boriti za kratene najnujnejše pravice. Kat. ljudska

stranka pa ima tudi pomen le dotlej, dokler ostane pri desnici, ako išče kake druge zveze, se njen pomen popolno izgubi.

Dunaj, 23. aprila. Desnica je zopet solidarna, ker se je katoliška ljudska stranka udala ter ne zahteva motiviranega prehoda na dnevni red glede predloga o ministerski obtožbi. To glasovanje bo pa najbrže še le v sredo, ker bodo od desnice še najbrže govorili Zallinger, dr. Kramar in pa dr. Stranski. — Glede predloga o jezikovnih naredbah pričakuje opozicija izjave vlade in od tega bo odvisno, ali pošlje opozicija svoje člane v ta odsek ali ne.

Dunaj, 23. aprila. Sprožila se je misel v parlamentarnih krogih, da bi cela zbornica složno postopala glede predloženih vladnih načrtov za pogodbo z Ogersko vsaj v toliko, da bi se izvolil pogodbeni odsek ter da bi se v jedni javni seji zbornice vsi vladni predlogi glede nagodbe zavrnil ter da bi se pozivljala vlada, da zasnuje nove obravnave z Ogersko ter državnemu zboru predloži ugodnejše nagodbene predloge.

Dunaj, 23. aprila. V razpravo o ministerski zatožnici posežeta v torkovi seji tudi poslanca dr. Stransky in dr. Kramar.

Dunaj, 23. aprila. Katoliška ljudska stranka je z ozirom na vladajoče razmere sklenila, da ne stavi motiviranega predloga proti ministerskim zatožnicam.

Dunaj, 23. aprila. Nemško-nacionalni mestni odbornik dr. Gruber je vprašal župana, če je res, da je bil praški župan pri njem in če je to po izgrelih v Pragi mogoče. Župan dr. Lueger ga je oistro zavrnil, češ da bi bilo kaj takega pričakovati le o hotentotih, ne pa pri dunajskem županu, da bi ne skazoval aktov vljudnosti.

Dunaj, 23. aprila. Bivši minister za Galicijo, baron Loeb, in vseučilišni profesor, dvorni svetnik Czyhlarz, sta imenovana stalnima članoma državnega sodišča.

Dunaj, 23. aprila. Knez Adolf Schwarzenberg je podaril 10.000 gld. za zgradbo spominske cerkve na Dunaju povodom vladarske petdesetletnice.

Gradeo, 23. aprila. Nemški »Volksverein« je sklenil pozvati nemško-nacionalne poslance, vztrajati pri obstrukciji, dokler se ne odstranijo jezikovne naredbe, in gojiti slog z vsemi nemškimi strankami, razven s klerikalci.

Reka, 23. aprila. Španjska vlada je vprašala ondotno torpedo tovarno, če bi ji mogla prepustiti nekaj za druge države narejenih torpedo-ladij. Vodstvo tovarne ni moglo ustreči tej želji, ker ima za Japan nujna naročila.

Budimpešta, 23. aprila. Jednonadstropno novo poslopje tvrdke Ney se je večeraj sesulo. Ubitih je šest, ranjenih pa 12 delavcev.

Draždane, 23. aprila. Avstrijski cesar se je pripeljal sem danes dopoldne ob polu enajsturi.

Milan, 23. aprila. Milanska »Perseveranza« poroča, da pošlje Avstrija na španjske obale svoje vojno brodovje, ako bi bil v nevarnosti prestol vladarice Kristine.

Madrid, 23. aprila. Zbornica je izvolila predsednikom posl. Armijo, ki je takoj pozval poslance, naj čim preje izvolijo odseke.

London, 23. aprila. Večerni listi poročajo iz Washingtona, da se je Amerika polastila kabelja v Havani.

London, 23. aprila. Ko je španjska vladarica Kristina zvedela sklepe kongresa zveznih držav, vsprejela je papeževga zastopnika ter mu s solzami v očeh zagotavljala, da je španjska vlada vse storila za ohranitev miru, da torej vsa odgovornost za nedolžnem prelito kri pada na zvezne države.

Washington, 23. aprila. Senat in reprezentantska zbornica sta vsprejeli predlog, naj se predsednik pooblasti, da prepove izvoz premoga in vojnih materijalij.

Keywest, 23. aprila. Brodovje je večeraj odplulo proti Kubi.

Važno naznanilo. V vsaki hiši naj bi imeli najboljše domače zdravilo dr. Rose-jev balzam za želodec in praško domače mazilo. Oboje je dobiti tudi v tukajšnjih lekarnah.

Splošno priznano
je kot najboljšje odvajalno in prebavljivo sredstvo
Sagrada Malaga - vino.
Cena 1 vel. stekl. 1 glđ. 20 kr. Dobiti je v deželni
lekarni pri Mariji Pomagaj M. Leustek
v Ljubljani, 165 1 7
Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.
Telefon šte. 68.

Umrli
21. aprila. Viktor Beltram, strojevodje sin, 8 dni, Marije
Ter. cesta 9, božjast. — Neža Knez, kuharica, 60 let, Pred
škofjo 9, vodenica.

Tržne cene v Ljubljani
dné 23. aprila.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	13	20	Špeh povojen, kgr.	—	72
Rež,	9	—	Surovo maslo,	—	80
Ječmen,	8	—	Jajce, jedno	—	2
Oves,	7	50	Mleko, liter	—	10
Ajda,	9	20	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	8	—	Telečje	—	64
Koruz,	6	70	Svinjsko	—	70
Krompir,	3	80	Koštrunovo	—	40
Leča, hktl.	14	—	Piščanec	—	45
Grah,	14	—	Golob	—	18
Fižol,	12	—	Seno, 100 kgr.	—	1 96
Maslo, kgr.	—	90	Slama, 100	—	1 78
Mast,	—	70	Drva trda, 4 kub. m.	—	6 50
Špeh svež,	—	66	„ mehka, 4 „	—	4 60

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306.2 m.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24. urah
22	9 zvečer	728.9	11.6	sl. sever	oblačno	
23	7 zjutraj	728.4	11.1	sl. svzh.	oblačno	3.3
	2. popol.	728.4	14.5	sl. vzvzh.	„	

Srednja večerajna temperatura 10.8 v soglasji z normalom.

Zahvala. 301 1—1

Za mnogostransko izraženo nam sožalje ob smrti
nepozabljivega nam očeta

Janeza Germovnika,
posestnika v Vodiceh,

si štejemo v dolžnost, da se prav topla zahvalimo
vsem, kateri so nam v bridkih urah bili v pomoč
s tolažbo in dobrimi sveti. Zlasti pa se moramo še
zahvaliti gg. duhovnikom in pred vsem domačemu
gospodu župniku, kateri nas je vse kolikor je mogel
tolažil pri nenadnem udarcu. Lepa hvala tudi gos-
podom bogoslovcem, ki so kljub slabemu vremenu
prihiteli izkazati zadnjo čast pokojniku, in istotako
se zahvaljamo vsem sorodnikom in prijateljem. Dra-
gega očeta pa priporočamo vsem topla v molitev.

Vodice, 22. aprila 1898.

Žalujoči ostali.

Zahvala
Trgovski poslovodja tvrdke Fr. Ks. Souvan-ove gospod
Urban Zupanec daroval je petdeset goldinarjev za mestne
uboge.
Podpisani magistrat izreka mu za ta blagodušni dar
najtoplejšo zahvalo.
Mestni magistrat ljubljanski,
dné 23. aprila 1898.

HERBABNY-jev
podfosfornasto-kisli
apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup
raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót,
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil-
nost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko
si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi,
razstopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa po-
sebnost pri slabotnih otrocih pospešujejo narejenje
kostij. 725 20—18

Cena steklenici je 1 glđ. 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno
izrecno zahteva Herbabny-jev
apneno-železni sirup. Kot
znak izvora se nahaja v steklu in
na zamašku ime „Herbabny“
vtisnjeno z vzvišenimi črkami in
nosi vsaka steklenica poleg stoječo
uradno registrov. varstveno
znamko, na katera znamenja naj
se blagovoli paziti.

239 8 Osrednje skladišče:
Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.
V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

MATTONLJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

ki se po izreku medicinskih avtoritet s pose-
nim vspehom rabi pri boleznih: motenem
prebavljenju, žlednem kataru, slabem že-
lodecu, pomanjkanju slasti do jedi, zgagi itd.,
ter katarih v sapilih, zasliženju, kašlju in
(III.) hripavosti. 1—17

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih spece-
rijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Alojzij Večaj
izdelovalec pečij iz glinastih snovij
v Ljubljani, Opekarska cesta 61
preje Igriške ulice 15 16
priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij
od najpreprostejše do najfinješe, raznobarvne: rujave, zelene
bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve V zalogi ima tudi
kahlijce za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.
Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Nova zmaga na Brennaboru!
Bohinec & Majcen, Ljubljana.
Friedenau - Berlin, 18. aprila 1898.

Brzobjavka.
Koecher ravnokar zboljšal svetovni rekord na 3000 metrov za dve petinki
sekunde na Bavarskem. Rekord je sedaj 3 minute 31 sekund.
Pri vožnji na kolesih z več sedali zmagal Brennabor - kvadruplet Müller. (299 1)

Nova zmaga na Brennaboru!

VIZITNICE
priporoča
KATOL. TISKARNA.

100 do 300 glđ.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter pevsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščene
srečke in državna pisma.
Ponudbe na Ludovika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutsche-gasse 8. 459 10-9
96 10—10

Št. 12733.

Razglas. 298 1—1

Cestno-policijski red za deželno stolno mesto ljubljansko, sprejet v
seji občinskega sveta dné 10. septembra 1897, stopi v veljavo in moč dné 1. majnika
1898. leta.
Posamezni izvodi dobivajo se v mestnem ekspeditu po 30 kr.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 16. aprila 1898.

Najpopolnejša, najelegantnejša in najurnejša
kolesa
izdeluje
Prva praška tovarna za kolesa
Šubert Tombo in dr.
v Pragi, 300 2—1

katera ilustrovane kataloge franko razpošilja.
Leta 1897. so skoraj vsa odličnejša prva darila bila
dobljena na naših strojih.
V Zagrebu so pri treh mednarodnih dirkah dobili na
naših kolesih prva darila: Vodilek, Reininger, Kosina.

La spomlad in stavbeno dobo!
Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

**Orala, brane, lopate, motike, krampe, vile, vsakovrstne žage in pile, lonci (železoliti in plošče-
vinasti), nagrobni križi, različna mizarška, tesar-
ska, kovaška, ključa-
ničarska in usnjarska orodja.**

**Štedilniki, pečl, ko-
vano in valano železo, vsakovrstnokuhinjsko
orodje, kovanja za
okna, vrata in cele hiše. Železniške šine za oboke,
cement, štorje za strop.**

Zaradi opustitve trgovine
oblastno dovoljena
popolna razprodaja
vsakovrstne železnine po
tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim
društvom si vsakovrstno železnino najceneje
naročiti. 293 5

And. Druškovič
Mestni trg št. 9./10.

**Dratence in drat, vsa-
kovrstne tehtnice, plo-
ščevina vsakovrstna, ka-
kor: mesingasta, pokfa-
nasta, bakrena, cinka-
sta in pocinkana, bela
in črna. Trombe za vodo
in gaonico. Svetilke in
kovanja za kočije. Vsa-
kovrstne ključalnice, me-
singaste kljuke, pante in
zapahe. Ledene omare
in pipe za pivo. Kroglice
in keglje za kegljanje
itd. itd. itd.**

IVAN KREGAR
izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta 8,
poleg Alojzijevega

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in dobrotnikom v najna-
tančnejše izdelovanje

*monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,
križev* *na* 764 28

iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Otvoritev gostilne.

Zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje naznanjava svojim
čl. gostem in slavnemu občinstvu sploh, da sva se s svojo
gostilno preselila

na Turjaški trg št. 1
v novo hišo „Katoliške družbe“.

Točiva izvrstna ter pristna **dolenjska, štajarska in
istrijska vina**, pa znano **Kozlerjevo cesarsko pivo**.
Vsakeas postreževa z okusnimi, gorakimi in mrazili jedmi.

Na razpolago imava tudi snažno uravnane **sobe za
prenočevanje**.

V mnogoštevilčen obisk se priporoča

Andrej in Ana Zalar.

784 24-23

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni) roji za žito v natančni izvršitvi. Sušil-
nice za sadje in zelenjavo. — Škropilnice proti
peronosperi, zboljšani sestav Vermorelov. — Mlatilnice,
mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje
različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč,
kakor hidravlične [vodovodne] preše). — Slamoreznice,
katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Sti-
skalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne
poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

G. HELLER na Dunaju,
II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo. 66 20-6

Pege

odpravi v 7 dneh popolnoma 195 48-12

dr. Christoff-a izborni, neškodljivi

Ambra-crème

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za
olepšanje polti. Pristno v zeleno zapечатih izvornih
steklenicah po 80 novč. ima na prodaj

Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

J.N. Potočnik

priporoča svojo

krojaško delavnico

na Dunajski cesti št. 14

v Matijanovi hiši.

Izdeluje **moška oblačila** kar najboljše
in prav po ceni; oskrbuje **uniforme** c. kr.
državnim in železničnim **uradnikom**.

Posebno se priporoča **čč. duhovščini**,
ker je zelo spreten v izdelavanju **duhov-
niških oblačil** in talarjev. 281 10-3

Domača umetnost!
Podobarski i pozlatarski
ateljé
Andrej Rovšek
v Ljubljani, Kolodvorske
ulice 22

se priporoča prečast. du-
hovščini in cerkvenim
predstojništvom v naro-
čila na izdelovanje

oltarjev
iz lesa v poljubnem slogu,
kipov
in
svetniških soh
iz gipsa, kamna, lese-
nih itd.

Oltarne skupine
iz različnega materiala.

Blagorodnemu gospodu Andreju Rovšek-u,
podobarja in pozlatarja

v Ljubljani.

Altar, ki ste ga naredili za podružno cerkev v Lučih
župnije žalinske, je prav lepo in trpežno delo, katero dea,
svojemu mojstru vso čast. Altar ne naredi samo v obče na
gledalca prav prijetnega utisa, ampak so tudi posamezni
deli pravilno, natančno in trpežno izdelani.

Žalina, dne 1. avgusta 1897.
505 52-39 Josip Novak, župnik.

Največji izbor
elegančnih
solnčnikov
priporoča po najnižjih cenah
L. Mikusch
v Ljubljani, Mestni trg 15.

Novo ustanovljena in novourejena domača
stavbinska in metalna steklarja
tvrdke 503 32

Avg. Agnola v Ljubljani
Dunajska cesta 9, poleg „Fligovec“

se priporoča prečast. duhovščini
in cerkvenim predstojništvom v
naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelanih s ka-
tedralnim steklom ali s svinčnem obrob-
ljenim belim ali barvenim steklom,

**s steklom z umetno
slikarijo**

vse strokovnjaško dobro, zajam-
čeno in trpežno izvršeno v lastni
delavnici, od najprostejšega do
najfinjšega dela. — Ob enem
opozarja na lepo svojo zalogo
vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zra-
cala, steklo v ploščah, svetiljke, po-
dobe, okviri za podobe itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

Ferdinand Prinoth,

St. Ulrich, Gröden, Tirolsko,

zavod za cerkveno kiparstvo iz lesa,

se priporoča preč. duhovščini za napravo
podob svetnikov, Kristusa
na križu, vzbuknjenih **križevih**
**potov, altarov, božjih gro-
bov** itd. najfinjšega dela.

Kipi svetnikov iz lesa, v olj-
natih barvah, z zlatimi robovi
v velikosti 80 100 120 140 160 180 200 cm
stanejo gl. 22 33 48 65 82 107 140

Obširni ceniki zastoj in franko.

884 12-11

Krasna mladinska knjižica!

Domladni Glasi
posvečeni
slovenski mladini.

8. zvezek. — S štirimi slikami.

Uredil in založil
Jan. Ev. Zorè.

Cena broširanim 30 kr., v pol platno
vezanim 40 kr., v celo platno vezanim
55 kr., krasno vez. 75 kr., po pošti
5 kr. več. — Dobé se v ljubljanskem
seminšču, v Katoliški Bukvarni in pri
Jan. Kraju v Novem mestu. — Tudi
se dobé prejšnji letniki razven prvega.

Lepo darilo otrokom ob raznih prilikah!

Penzijonat za dečke

v Kalksburgu pri Dunaju.

pod vodstvom očetov jezuitov z dvojno odgojnilico.

Prvo odgojišče, za rejence višjih stanov, stane na leto 460 gl.
Drugo odgojišče, za rejence srednjih stanov, » » » 280 gl.

Podučuje se v premetih gimnazije. Uči se tudi slovenščina.

Zavod ima pravico javnosti za 8 gimn. razredov.

Natančnejša pojasnila daje vodstvo odgojnilice. 886 3-2

Jedino pristen

BALZAM

(Tinctura balsamica)

dobavlja na debelo in na drobno
samo oblastveno koncesionirana
in trgovinskosodno protokolirana

tovarna balsama

lekarnarja

A. Thierry-ja

v Pregradi pri Rogatcu.

Pristen samo s to trg. sodno

registrovano zeleno varstveno znamko.

Celotna priprava mojega balzama stoji pod zako-
109 (24-6) nitim varstvom vzorec.

Najstarejše, najpreizkušenejše, najcenejše in najreel-
nejše ljudsko domače zdravilo za prsne in pljučne
boli, kašelj, izmečke, krč v želodcu, manjkanje slasti,
slab okus, slabo dišečo sapo, kolcanje, zgago, vetrove,
zaprtost telesa itd., za notranjo in zunanjo porabo proti
zobobolu, gnitju v ustih, ozeblini, opeklinami itd.
Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom:
**Tovarna balzama lekarnarja A. Thierry v Pregradi
pri Rogatcu.**

Cena franko za vsako pošto postajo Avstro-Ogerske

je z zabojem vred:
12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone,
60 " " 30 " " " " " " " " " " " " " " 13 kron.

V Bosno in Hercegovino 30 novč. več.
Ponarejalce in posnemalce, kakor tudi prodajalce takih
falsifikatov bodem na podlagi zakona za varstvo znamk
strogo preganjal sodnim potom.

Lekarna
angelja varuha

Jedino pristno

Centifolijsko mazilo

(balzamsko mazilo iz rože
centifolia).

Najkrepkejšo vlažno mazilo
sedanjosti. Velike antisep-
tione vrednosti. Posebno
vnetji nasprotnega učinka.
Pri vseh še tako starih vna-
njih bolih, škodah in ranah
gotov vseh. — vsaj najmanj
zboljšanje in olajšanje bolečin pro-
uzrojoče.

A. Thierry-ja
v Pregradi.

Manj nego dve skatljici se ne razpošiljati; raz-
pošilja se jedino le proti poprejšnjemu nakazu ali proti
povzetju zneska. Cena s poštnino, voznim listom in
zavojem itd. na 2 lončka 3 krone 40 vin.

Svarim pred nakupovanjem neučinkujočih ponare-
janj in prosim natanko na to paziti, da je na vsa-
kem lončku vžgana zgornja varstvena znamka in firma
„Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada“.
Vsak lonček mora biti zavit v navodilo za uporabo,
katero ima to varstveno znamko. — Ponarejalce in
posnemalce mojega jedino pristnega centifolijskega
mazila bodem na podlagi zakona za varstvo znamk
strogo preganjal; isto tako prodajalce falsifikatov.
Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom:
**Lekarna angelja varuha in tovarna balzama A. Thierry
v Pregradi pri Rogatcu.**

Razpošilja se brezizjemno le proti poprejšnjemu na-
274 (20-5) kazu ali proti povzetju zneska.

Lična oprava za kavarno:

dva biljarda s pripadajočimi stvarmi, zrcala, mize, stoli itd. je zaradi preselitve

za nizko ceno na prodaj.

Natančneje se poizvé v prodajalnici gosp. K. Till-a na Kongresnem trgu v baraki.

270 3-3

Liniment. Capsici compos.

231 12 iz lekarne Richter-jeve v Pragi

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 707 39-30

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristne.

Richter-jeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

iz lekarne B. FRAGNER v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki poživlja okus in rahlo odvaža. Ako se redno rabi, ureja želodčevo delavnost prav zanesljivo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

varilo! Na vseh delih zavitka je pristavljena postavno vpišana varstvena znamka.

Glavna zaloga: lekarna B. Fragner-jeva „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, vogal Spornjerjeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih G. Piccoli, Ub. pl. Trnkóczy, M. Mardetschláger, J. Mayer in vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 187 26-4

Ivan Kordik

v Ljubljani,

Prešernove (Slonove) ulice št. 12-14,

trgovina z galanterijskim blagom, drobninami in igračkami na debelo in na drobno,

priporoča svojo bogato zalogo

različnega blaga

za krojače, črevljarje in sedlarje.

Gospodom gostilničarjem je na izbiro jedilna priprava (žlice, noži, vilice) vsake vrste in cene. 262 12-7

Orožna tovarna Steyer

224 5

Samo zastopnik za vso Kranjsko:

FRAN KAISER

Ljubljana, Šelenburgove ulice 6

Nova vozna šola: Marije Terezije cesta.

Dobra delavnica za poprave.

Vsi pripadajoči predmeti.

„Waffen“-kolesa. „Opel“-kolesa.

Precizijski izdelki I. vrste.

Razglas.

292 3-2

V Črnem Vrhu nad Polhovim Gradcem se bo letos zidala nova župnijska cerkev.

Ves proračun nove zgradbe znaša 26.000 gld. — Stavbinski odbor s tem razpisuje zidarska, kamnoseška, ključavničarska in kleparska dela za novo stavbo.

Zidarska dela so proračunjena:

mojsterstvo gld. 4708-60.
gradivo » 8028-52,
voznja in dninarska dela . . . » 4975-27.

Kamnoseška dela so proračunjena:

mojsterstvo » 959-85,
voznja in dninarska dela . . . » 129-—.

Ključavničarska dela so proračunjena:

mojsterstvo » 1318-58,
voznja in dninarska dela . . . » 78-48.

Kleparska dela so proračunjena:

mojsterstvo » 1522-—,
voznja in dninarska dela . . . » 55-—.

Načrti, proračun in pogoji so na ogled v župnišču v Črnem Vrhu. Kdor želi katero imenovanih del prevzeti, naj odda svojo ponudbo do 3. maja t. l. opoldne tukajšnjemu župnemu uradu ter naj priloži 10% varščino. Ponudbe naj se glasé za posamezna dela. — Stavbinski odbor si pridržuje pravico ponudnika si izbrati.

Pripomni se, da bo stavbinski odbor sam oskrbel gradivo za zidarska in po dogovoru morda tudi za kleparska dela; potem voznjo za vsa dela, in pri zidarskem delu bo tudi dninarje odbor sam plačeval.

Črni Vrh nad Polhovim Gradcem, dné 17. aprila 1898.

Ivan Čebašek,

župnik in načelnik stavb. odbora.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji cenli bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirajo na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja bitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 81 52-13

Ana Hofbauer,

meji teljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Št. 17/Pr.

Razpis.

275 3-3

Pri deželnem odboru kranjskem oddati ste

dve službi računskega oficijala II. razreda

z užitki VI. za deželne uradnike veljavnega plačilnega razreda.

Dalje je izpraznjeno tudi

mesto praktikanta

z adjutom letnih 500 gld. pri deželnem knjigovodstvu, eventualno pri deželnih blagajnicah.

Prošnje za jedno teh mest pošljejo naj se z dokazi o starosti, študijah, vsposobljenosti, znanji slovenskega in nemškega jezika in o dose-danem službovanji prošilcevem

do dné 20. maja t. l.

podpisanemu deželnemu odboru.

Prosilci za službo računskega oficijala morajo na vsak način izkazati, da so napravili izpit iz državnega računostvja z dobrim uspehom; od prošilcev za mesto praktikanta pa se zahteva, da so dovršili vsaj nižje razrede kake srednje ali njej enakovrstne šole.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 7. aprila 1898.

FELIX TOMAN

kamnoseški mojster in lastnik kiparskega atelijerja

Reseljeva cesta šte. 6. LJUBLJANA Reseljeva cesta šte. 6.

priporoča svojo največjo zalogo

234 30-5

nadgrobnih spomenikov

od raznovrstnih najtrpežnejših marmorov, od granita in črnega sijenita.

Prevzame tudi vsako najmanjšo kakor največjo

stavbenc kamnoseško delo

po najnižji ceni. Posebno priporoča se prečastiti duhovščini za izdelovanje različnih cerkvenih

umetno-kamnoseških del

kakor oltarjev, tabernakeljnov, prižnic, obhajalnikov, krstnih in kropilnih kamnov in podob v vsaki velikosti iz marmorja ali peščenika itd., za katera dela izgotovi na zahtevo brezplačno potrebne načrte in proračune.

Najcenejša zaloga vsakovrstnih plošč za pohištvo od tu- in inozemskih marmorov.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. c. kr. ministerstva za uk in bogočastje pripušteni

mali, srednji in veliki katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri je v rabi po avstrijskih ljudskih šolah od tekočega šolskega leta nadalje, se dobiva

mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnici katol. tiskovnega društva v Ljubljani

(H. Ničman) Kopitarjeve ulice.

Razprodajalec dobé primeren popust.

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 50-5

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Dobiva se povsod.

C 745 36-20

Sauz's Kalodont

Naibolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Vodno-zdravilne toplice v Kamniku na Kranjskem

masažo, telovadbo. Zdravniški voditelj: **dr. Waackereiter**. Stanovanja po ceni, sobe od 40 kr. do 1 gld. 30 kr. v zdravilišču in v 4 vilah, ki so v zvezi s toplicami in parkom. Izvrstna restavracija, pensijon 1. raz. 1 gld. 36 kr., 2 raz. 70 kr. na dan. — Prospekte pošilja vodstvo.

243 15-3

prav blizu mesta (železniška postaja), ob znožji kamniških planin, v krasni legi, z lepimi sprehajališči po smrečji, lov, tudi na postrvi, prelepa zdravilnica z verandami, toplice z banjami in dušem, basin za plavanje, pokrito hodišče, igrišče in telovadnica, zdravljenje po **Kneippovem načinu**, po želji tudi drugače: s pitjem, elektriko, **dr. Waackereiter**. Stanovanja po ceni, sobe od 40 kr. do 1 gld. 30 kr. v zdravilišču in v 4 vilah, ki so v zvezi s toplicami in parkom. Izvrstna restavracija, pensijon 1. raz. 1 gld. 36 kr., 2 raz. 70 kr. na dan. — Prospekte pošilja vodstvo.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid
ponujata po znatno znižanih cenah

227 5

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Ignacij Čamernik

kamnosek v Ljubljani,

Komenskega (Poljske) ulice 49,

poleg Schreiner-jeve pivarne,

priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu svojo izborno zalogo najrazličnejših

nagrobnih spominkov

iz poljubnega kamena po **izredno nizkih cenah**. — Vsprejemlje tudi naročila na

kamnoseška umetna cerkvena dela,

kakor so altarji, prižnice, krstna kamena, obhajilne pregraje, tabernakelji, polaganje cerkvenega tlaka itd.

Popravila izvršuje dobro in natančno. — **Narise in proračune** izdeluje brezplačno.

265 3

Dürkopp-ova

Diana - koleša

presega vsa druga

po trdnosti, ličnosti in lahkem teku!

Leta 1898. razni modeli z mnogimi novostmi so videti pri zastopniku

Janezu Jax-u

205 24-6

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 13.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po **najnižji ceni** poljubno množino

stavbinske opeke, zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo

stekleno zarežno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

193 13

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.

Dunajska borza.

Dné 22. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 20 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 10 "
Avstrijska zlata renta 4%	120 " 55 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 30 "
Ogerska zlata renta 4%	119 " 80 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98 " 85 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	915 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	347 " 50 "
London vista	121 " 10 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 92 1/2 "
20 mark	11 " 79 "
20 frankov (napoleonidor)	9 " 57 "
Italijanski bankovci	44 " 15 "
C. kr. cekini	5 " 67 "

Dné 21. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 " 50 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 " 50 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 35 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 " — "
Dunavske vravnadne srečke 5%	129 " 50 "
Dunavsko vravnadno posojilo l. 1878	109 " — "
Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " — "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 70 "
Priporitetne obveznice državne železnice	218 " — "
" " južne železnice 3%	178 " — "
" " južne železnice 5%	125 " 80 "
" " dolenskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	204 gld. 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 " 25 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	83 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	79 " 50 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	59 " — "
Ljubljanske srečke	22 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 " 60 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3450 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	416 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	71 " 75 "
Splošna avstrijska stavbinska družba	113 " 50 "
Montanska družba avstr. plan.	152 " 35 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	178 " — "
Papirnih rubljev 100	127 " 12 "

Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih loterijskih srečk, izkaz vseh izžrebanih državnih in zasebnih obligacij.

Naročnina od 1. aprila do konca dec. t.l. je
za Avstro-Ogersko gld. 2.—.

MERCUR

XXXVI. leto.

S 1. aprilom na novo vstopivši naročniki dobijo, dokler je še kaj zalogo, kot **brezplačni privržek** „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega zaznamke vseh izžrebanih srečk. — Naročuje se s poštnimi nakaznicami pri vseh c. in kr. poštah uradih in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I., Wollzelle 10.